

Spillestedsanalyse

- overblik over den rytmiske spillestedscene i København

Udarbejdet af Københavns Kommunes Kultur- og Fritidsforvaltning
med inddragelse af Københavns Kommunes Musikudvalg

Februar 2015

eDoc nr. 2014-0181709

Indholdsfortegnelse

1 Forord	3
1.1 Indledning	3
2. Metode	5
3. Regionale spillesteder	6
3.1 Regionale spillesteder	6
3.1.1 Udvælgelsesproces	7
3.1.2 Rammeaftalerne for regionale spillesteder	7
3.1.3 Den kommunale tilsynspligt	8
3.1.4 Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg og midtvejsevaluering	9
3.2 De fem regionale spillesteder	9
3.2.1 Copenhagen JazzHouse	9
3.2.2 Culture Box	12
3.2.3 Global Copenhagen	15
3.2.4 Loppen	17
3.2.5 VEGA	19
3.3 Overordnede udfordringer for de regionale spillesteder	22
3.4 Delkonklusion	23
4.1 Formål med honorarstøtte	23
4.2 Minimumstariffen	24
4.3 Betingelser for honorarstøttet spillesteder	25
4.4 Evaluering af honorarstøtteansøgninger	26
4.5 Budget for honorarstøtten	26
4.6 2- årig honorarstøtte og øvrig fordeling for 2015	27
4.6 Nøgletal for honorarstøttemodtagerne	32
4.6.1 Jazzklubber	32
4.6.2 Kommunale institutioner	34
4.6.3 Rytmiske/ blues/ alternative spillesteder	35
4.6.4 Større toneangivende spillesteder	37
4.7 Generel økonomi	38
4.7.1 Ekstra støtte udover honorarstøtte	38
4.8 Delkonklusion	40
Andre aktører på spillestedsområdet	40

5.1 Statslige kulturinstitutioners rolle på spillestedsscenen.....	40
5.2 De kommercielle spillesteders rolle på spillestedsscenen	41
5.3 Booking- og managementbureauer	42
5.4 Gæster	45
5.5 Frivillige.....	46
5.6 Festivaler.....	47
5.7 Delkonklusion.....	52
6. Konklusion	52
6.1 Perspektivering	54

1 Forord

I Danmark har man en lang tradition for at yde støtte til den rytmiske musik. Formålet med kunststøtten er at sikre alsidighed og adgang for alle til kulturelle oplevelser. Der ydes f.eks. tilskud til koncerter, festivaler, spillesteder og musikundervisning.

Hvert år yder stat og kommuner støtte til kulturelle begivenheder indenfor forskellige genrer – herunder rytmisk musik. I 2014 har Københavns Kommune ydet et samlet tilskud på ca. 12,4 mio. kr. til støtte til regionale spillesteder, honorarstøtte samt de projektmidler, der uddeles af Musikudvalget. Derudover yder Kultur- og Fritidsudvalget driftsstøtte til andre spillesteder, større festivaler samt enkeltstående tilskud til øvrige musikalske projekter.

Københavns Kommune yder hvert år tilskud til rytmiske spillesteders udgifter til musikdriften. Formålet med støtten er at sikre mangfoldighed og fornyelse af den rytmiske livemusik. Formålet er ligeledes at sikre de musikalske vækstlag, de smalle genrer samt de helt små spillesteders overlevelse. Støtten gives typisk i form af honorarstøtte, driftsstøtte eller som tilskud til de regionale spillesteder.

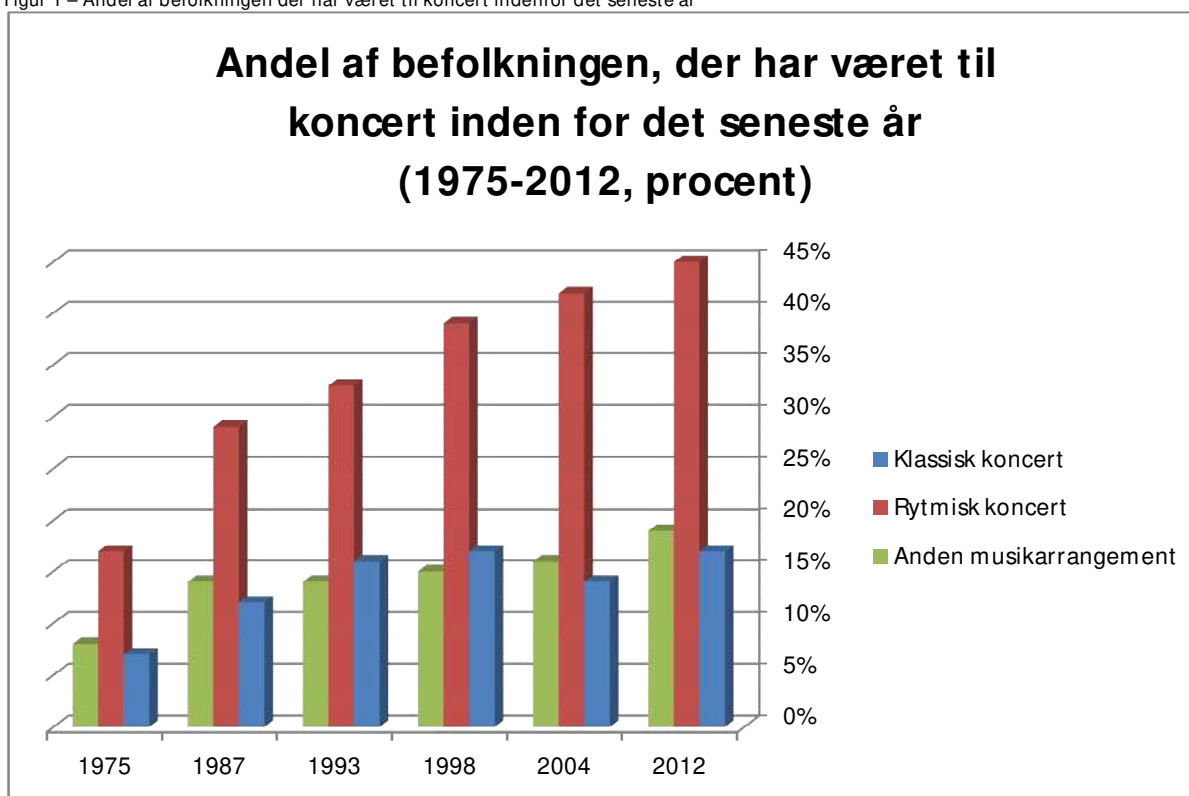
1.1 Indledning

Danskerne kan lide at gå til koncert. I en undersøgelse fra 2012 udarbejdet af analysefirmaet YouGov for Koda¹ svarede 53 procent af de adspurgte, at de var til koncert sidste år. Det er en stigning på 9,4 procent siden den seneste undersøgelse fra 2004 og 55 procent mere end i 1975, hvor de første målinger blev lavet. Denne stigning i antallet af koncertgængere ses også i musikbranchens omsætning, hvor 60 procent af musikbranchens omsætning – det svarer til næsten 3 milliarder kroner – kommer fra livemusik.

---

¹ <http://www.b.dk/kultur/danskerne-er-vilde-med-live-musik-0>

Figur 1 – Andel af befolkningen der har været til koncert indenfor det seneste år

Alligevel svarer 15 ud af 19 af landets regionale spillesteder i en undersøgelse lavet af Radio 24/7 i slutningen af 2012², at de ikke har oplevet en stigning i antallet af gæster på deres spillested.

En gennemgang af de Københavnske regionale spillesteders regnskaber viser også, at der siden 2008 er sket et fald i antallet af gæster pr. koncert. 4 ud af 5 regionale spillesteder i København har således oplevet et fald i gæster pr. koncert.

Faldet i antallet af koncertgængere på de regionale spillesteder kan ses i sammenhæng med det generelt større udbud af koncerter. Eksempelvis er der sket en stigning i antallet af kulturhuse, der jævnligt spiller koncerter, ligesom der de seneste 5 år er sket en stigning i antallet af honorarstøttede spillesteder. Dertil kan – især i sommermånederne - lægges en stor stigning i antallet af festivaler i København. I 2014 var der 40 musikfestivaler i København og Frederiksberg, hvoraf kun 14 eksisterede før 2009.

En del spillesteder har de seneste år oplevet store økonomiske vanskeligheder, og Kultur- og Fritidsudvalget har i flere tilfælde givet ekstraordinære tilskud til spillestederne for at sikre deres overlevelse

Med udgangspunkt i ovenstående problemstilling besluttede Kultur- og Fritidsudvalget på mødet den 21. august 2014, at Kultur- og Fritidsforvaltningen, med inddragelse af Musikudvalget, skulle udarbejde en analyse af den københavnske spillestedsscene. Analysen har til formål at skabe overblik over den Københavnske spillestedsscenes aktuelle tilstand.

² <http://memo.radio24syv.dk/vores-nyheder/spillesteder-i-krise-trods-voksende-billetsalg/>

Analysen er delt op i tre dele, som hver repræsenterer væsentlige områder på spillestedsscenen.

1. Regionale spillesteder
2. Honorarstøttede spillesteder
3. Andre aktører på spillestedsscenen

2. Metode

Analysen er en faktisk beskrivelse af spillestedsscenen. Undersøgelsens empiriske grundlag bygger på en række interviews med ledende aktører på spillestedsscenen, en gennemgang af spillestedernes regnskaber og genrebeskrivelser fra spillestederne. Derudover inddrager analysen en række eksterne rapporter, der fokuserer på spillestedsscenen.

Interviews

Der er gennemført 15 interviews med spillestedsledere, bookingbureauer, interesseorganisationer og brancheorganisationer. I tabel 1 ses et samlet overblik over de indsamlede interviews.

Tabel 1 - Oversigt over interviewpersoner

Interviewperson	Organisation/ forening	Spillestedstype
Steen Jørgensen	VEGA	Regionalt spillested
Kenneth Christiansen/ Loke Sander Dagfin Busch	Culture Box	Regionalt spillested
Jasper Jensen	Loppen	Regionalt spillested
David Saturnin	Global	Regionalt spillested
Bjarke Svendsen/ Signe Lopdrup	JazzHouse	Regionalt spillested
Lasse Ipsen	Christianshavns Beboerhus	Honorarstøttet spillested
Mikkel Wad Larsen	BETA	Honorarstøttet spillested
Morten Varano	Rust	Honorarstøttet spillested
Erik Andreasen	Østerbro Jazzklub	Honorarstøttet spillested
Kristoffer Bramsen	Pumpehuset	Honorarstøttet spillested
Peter Sørensen	BeatBox	Bookingbureau
Morten Eley	Skandinavian	Bookingbureau
Jakob Brixvold	Dansk Live	Spillestedernes brancheorganisation
Sara Linell/ Mikael Højris	Dansk Musiker Forbund	Musikernes brancheorganisation

Formålet med at gennemføre kvalitative interviews er at få indblik i oplysninger om beslutninger og opfattelser, som ikke er nedskrevet, med henblik på at få en mere fyldestgørende forståelse af spillestedsscenen.

Dokumenter

Analysen bygger desuden på en gennemgang af de regionale spillesteders regnskaber. Regnskaberne giver indblik i spillestedernes udfordringer, og gør det muligt at sammenligne de regionale spillesteder over tid.

Der er taget udgangspunkt i perioden 2008-2013. Den seneste hele periode for de udpegede regionale spillesteder og den nuværende periode, der fortsat er igangværende. Perioden er dels valgt for at give et billede af spillestedernes udvikling både under og efter finanskrisen, og dels fordi det er den seneste hele støtteperiode for de regionale spillesteder. Flere spillestedsledere har nævnt finanskrisen som en årsag til det dalende bar- og billetsalg. Culture Box blev først et regionalt spillested i 2009, hvorfor der ikke er regnskabstal med fra 2008.

De honorarstøttede spillesteder er ikke pålagt at indsende regnskaber i forbindelse med udbetaling af tilskud fra kommunen, hvorfor det ikke har været muligt at lave en tilsvarende analyse af deres økonomi. Derfor fokuserer analysen af de honorarstøttede spillesteder i stedet på antallet af honorarstøttede spillesteder, antallet af honorarklip for de enkelte spillesteder, samt hvordan spillestederne er fordelt genre- og bydelsmæssigt.

Endelig inddrages eksterne rapporter, som alle beskriver spillestedsscenen. Følgende rapporter er blevet anvendt:

- 1) Analyse af Pengestrømme og Ressourcer i Dansk Musikliv³
- 2) Kulturministeriets Kulturvaneundersøgelse⁴
- 3) Undersøgelse fra Radio 24/7⁵

3. Regionale spillesteder

3.1 Regionale spillesteder

Københavns Kommune støtter, i samarbejde med Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg, en række regionale spillesteder i København, som årligt modtager tilskud til musikdrift. Tilskuddet bevilliges ved indgåelse af en 4-årig kontrakt mellem spillestedet, Københavns Kommune og Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg. Indeværende kontraktperiode løber fra d. 1. januar 2013 til d. 31. december 2016.

De regionale spillesteder skal bidrage til at sikre præsentation af national og international rytmisk musik af høj kunstnerisk kvalitet. Samtidig har spillestederne en særlig forpligtelse til at præsentere smalle genrer og nyskabende musik, som ikke er kendt i den brede befolkning. I Kultur- og Fritidsforvaltningens aftaler med de regionale spillesteder er én af betingelserne for modtagelse af tilskud, at spillestederne skal have fokus på dansk musiks vækstlag. En anden betingelse er, at de regionale spillesteder samarbejder med omverdenen.

---

³ http://www.kunst.dk/fileadmin/_kunst2011/user_upload/Dokumenter/Kunstraadet/SKR_rapporter_evalueringer/2010_Pengestroemme_i_dansk_musikliv.pdf

⁴ <http://kum.dk/servicemenu/love-og-tal/kulturstatistik/>

⁵ <http://memo.radio24syv.dk/vores-nyheder/spillesteder-i-krise-trods-voksende-billetsalg/>

De Københavnske regionale spillesteder ejes af enten en fond eller en forening, der alle er repræsenteret af en bestyrelse. Spillestederne administreres af en daglig leder, der refererer direkte til bestyrelsen. Selvom de regionale spillesteder ikke er kommercielle virksomheder, der driver forretning med egen indtjening for øje, arbejder de alle under kommercielle markedsbetingelser.

I 2011 søgte syv spillesteder om at opnå status som regionalt spillested, hvoraf fem blev udvalgt. Tre af de fem regionale spillesteder er genrespecifikke.

3.1.1 Udvælgelsesproces

For at komme i betragtning som regionalt spillested hos Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg skal spillestedet være indstillet til medfinansiering fra kommunal side i hele den fireårige udpegningsperiode. Spillestederne skal derfor først igennem en kommunal kvalificeringsrunde, hvor kommunerne træffer beslutning om deres støtte til de regionale spillesteder. I Københavns Kommune er det Kultur- og Fritidsudvalget, der træffer endelig afgørelse om indstilling og udpegningsperiode. Ved indeværende udpegningsrunde var den økonomiske ramme for tilskud til de regionale spillesteder i Københavns Kommune på 6,1 mio. kr. inkl. moms (2011-pris).

Når spillestederne har fået tilsagn om kommunal medfinansiering, skal de efterfølgende søge Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg, der træffer den endelige afgørelse om udpegningsperiode af de regionale spillesteder. Udpegningsperioden sker på baggrund af spillestedernes skriftlige ansøgninger. Status som regionalt spillested gives til spillesteder som genre- og kvalitetsmæssigt udmærker sig inden for den rytmiske musikscene. Spillestedet skal være professionelt drevet, og der stilles høje krav til både aktivitetsniveau, udviklingstiltag og målopfyldelse. Udpegningsperiode sker i henhold til Lov om Musik og næste støtteperiode forløber fra 2017-2020.

Tabel 2 - Oversigt over de nuværende regionale spillesteder i Københavns Kommune i perioden 2013 – 2016

Regionale spillesteder	Beløb fra Københavns Kommune	Beløb fra staten
Copenhagen JazzHouse	1.278.000	2.000.000
Culture Box	758.000	1.000.000
Global Copenhagen	758.000	1.600.000
Loppen	996.000	1.300.000
VEGA	2.489.000	3.000.000

3.1.2 Rammeaftalerne for regionale spillesteder

Når de regionale spillesteder er blevet udpeget for en støtteperiode, indgår de en rammeaftale med Københavns Kommune og Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg.

Udover en kort beskrivelse af spillestedets profil beskriver rammeaftalen fem strategiske områder, det enkelte spillested skal leve op til i støtteperioden. De fem strategiske områder, bliver beskrevet her:

1. Koncertvirksomhed

De regionale spillesteders koncertvirksomhed falder i tre grupper: Små (K1), mellemstore (K2) og store (K3) koncerter. Disse kategorier beskriver det forventede antal solgte billetter pr. koncert.

Det er individuelt fra spillested til spillested, hvor mange billetter de tre kategorier indeholder, da det kommer an på spillestedets størrelse og kapacitet. Eksempelvis betyder K1 koncerter for Global Copenhagen, at der forventes solgt under 50 billetter mens K1 koncerter for VEGA betyder et forventet salg på under 250 billetter. Det fremgår af rammeaftalen, hvor mange forskellige koncerter (K1,2 og 3), spillestedet har forpligtet sig til at afholde pr. år i støtteperioden. Selvom de regionale spillesteder sjældent tjener penge på at afholde de små K1 koncerter, er spillestederne pålagt disse i rammeaftalen for at få sat gang i det musikalske vækstlag.

2. Udvikling af musiklivet, herunder vækstlag og smalle genrer

De regionale spillesteder forpligter sig i rammeaftalen til at bidrage til at udvikle kvalitet, mangfoldighed og nyskabelse i musiklivet – herunder vækstlag og smalle genrer.

I rammeaftalen er formuleret en række specifikke mål, som spillestedet forventes at arbejde videre med i støtteperioden. Det kan eksempelvis være et øget fokus på udvikling af spillestedets koncertform eller udvikling af den lokale vækstlagscene.

3. Publikumsudvikling, markedsføring og kommunikation

De regionale spillesteder skal bidrage til at formidle musik som en god og udviklende oplevelse. Spillestederne skal arbejde strategisk og involverende med at udvikle eksisterende og nye publikumsgrupper – særligt med henblik på børn og unge. Spillestederne skal derudover inddrage forskellige publikumssegmenter i arbejdet og udarbejde mål, metode og succeskriterier for indsatsen.

4. Eksternt samarbejde

De regionale spillesteder skal bidrage til øget dialog og samarbejde lokalt, i landsdelen, nationalt og internationalt med rytmiske spillesteder, genreorganisationer, uddannelsesinstitutioner og andre aktører i og uden for kulturlivet med henblik på at styrke og udvikle den rytmiske musik.

Der lægges endvidere vægt på, at de enkelte spillesteder udveksler erfaringer og udbygger samarbejdet med andre kulturelle aktører. Det kan eksempelvis være i form af fælles markedsføring, personaleudvikling eller administrative opgaver.

5. Professionel ledelse, organisation og opgaveløsning

Det fremgår af rammeaftalen, at de regionale spillesteders aktiviteter skal varetages, ledes og administreres udviklingsorienteret og professionelt.

3.1.3 Den kommunale tilsynspligt

Når spillestederne er blevet udvalgt som regionale spillesteder, er det de enkelte kommuner, i dette tilfælde Københavns Kommune, der har tilsynspligten med byens fem regionale spillesteder. Det betyder, at det er Københavns Kommune, der skal godkende spillestedernes årlige budget og årsrapport. Kommunen har også pligt til at støtte og rådgive de enkelte spillesteder, hvis kommunen skønner det nødvendigt. Dette kan eksempelvis være tilfældet, hvis et spillesteds årsrapport afviger i forhold til det budgetterede eller ved uforudsigelige hændelser i driften. Kommunen af-

holder individuelle møder, herunder opfølgning på budget og regnskab, med de enkelte spillesteder efter behov.

Derudover afholder Københavns Kommune typisk to årlige fællesmøder med de regionale spillesteder. Møderne er af uformel karakter og formålet er bl.a., at kommunen holdes opdateret på spillestedsområdet, samt at de regionale spillesteder mødes og drøfter aktuelle udfordringer på musikområdet.

3.1.4 Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg og midtvejsevaluering

Halvvejs inde i støtteperioden afholdes der midtvejsevaluering. Midtvejsevalueringen for indeværende støtteperiode finder sted i foråret 2015 og gennemføres som et møde mellem aftaleparterne. I midtvejsevalueringen bliver der bl.a. lagt vægt på, at de fælles forventninger der står beskrevet i rammeaftalerne (de ovennævnte fem strategiske områder) er og bliver overholdt.

Til brug for mødet sender spillestedet en statusrapport, som redegør for målopfyldelsen og de faglige og økonomiske resultater de første to år af aftalen, den forventede målopfyldelse de resterende to år af aftaleperioden samt eventuelle ønsker om justeringer af rammeaftalens mål.

Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg foretager, med udgangspunkt i spillestedets koncertliste, en musikfaglig bedømmelse og udarbejder herefter en kortfattet skriftlig evalueringsrapport. Rapporten vil indeholde en beskrivelse og vurdering af den samlede situation for de regionale spillesteder i Danmark, dels en specifik vurdering af hvert enkelt spillested.

Det er Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg, der koordinerer den praktiske gennemførelse af evalueringen.

3.2 De fem regionale spillesteder

Nedenfor følger en beskrivelse af de nuværende fem københavnske regionale spillesteder. Der er for hver af de 5 regionale spillesteder gennemført en analyse af deres revisorgodkendte regnskaber fra årene 2008-2013. Regnskabstallene bliver brugt til at skabe et overblik over spillestedernes udvikling og udfordringer. Herudover bliver rammeaftaler og interviews anvendt til at beskrive spillestederne og underbygge konklusionerne.

3.2.1 Copenhagen JazzHouse

Copenhagen JazzHouse blev grundlagt i 1991 og har siden 2003 haft status som et af Københavns tre genrespecifikke regionale spillesteder og scene for den etablerede, den progressive og den grænsesøgende jazz med fokus på den danske jazzscene. Programfladen tæller både nationale og internationale artister med stor genremæssig bredde og elementer fra andre kunstarter, som eksempelvis lyrik, moderne dans og visuelle kunstformer indarbejdes ofte i koncertformatet. JazzHouse kunstneriske ledelse har igennem de seneste år realiseret en lang række nye samarbejder med henblik på at styrke nytænkning og innovation i forhold til udvikling af koncertformatet og formidling af jazzen til et bredt publikum.

JazzHouse store koncertsal har en publikumskapacitet på 300 og publikumsprofilen er primært yngre mennesker mellem 25-35 år.

Når JazzHouse afholder arrangementer, opererer de typisk med tre forskellige kategorier; egenproduktion som spillestedet selv arrangerer, co-produktioner, som bliver til i samarbejde med eksterne partnere samt indlejede koncerter.

Jazzhouse arbejder bevidst på at skabe diversitet og mangfoldighed i deres udbud, og som noget nyt er de begyndt at arbejde med kuratorer, dvs. forskellige musikere, som er tilknyttet spillestedet i en periode og som står for at booke og arrangere koncerter. Spillestedet arrangerer derfor flere co-produktioner og omtaler flere positive sider af disse samarbejder; dels er man flere om at dække et evt. tab, dels får man demokratiseret udbuddet af musik på JazzHouse.

"Det har både praktiske og ideologiske årsager, men det giver også en lidt anden vibe i huset, når man kan handle uden om de samme få bookere, der altid bliver benyttet i miljøet." (Bjarke Svendsen, JazzHouse, 2014)

JazzHouse har til huse i Niels Hemmingsens Gade i Indre By, hvor de lejer sig ind i en privat ejendom. Beliggenheden i Indre By er, ifølge JazzHouse, årsagen til at spillestedet er udfordret af en meget dyr husleje, der – inkl. a conto udgifter – beløber sig til over en million kr. om året. Spillestedet forsøger at sikre alternative indkomster ved også at leje lokalerne ud til kommercielle arrangementer. Det vanskeliggøres dog af, at spillestedet holder til i en ejendom med stor erhvervsaktivitet og derfor først må booke huset ud til arrangementer, hvor der kan forventes en del støj, efter kl. 17.

JazzHouse præsenterer primært jazzmusik, hvilket er relativt omkostningstungt at indkøbe og producere. Jazzmusikere har ofte ikke deres egne instrumenter med og de skal flyves ind, hentes i lufthavnen og indkvarteres. Til sammenligning kommer de fleste rock/popmusikere i deres egen bus og medbringer ofte alt deres udstyr selv.

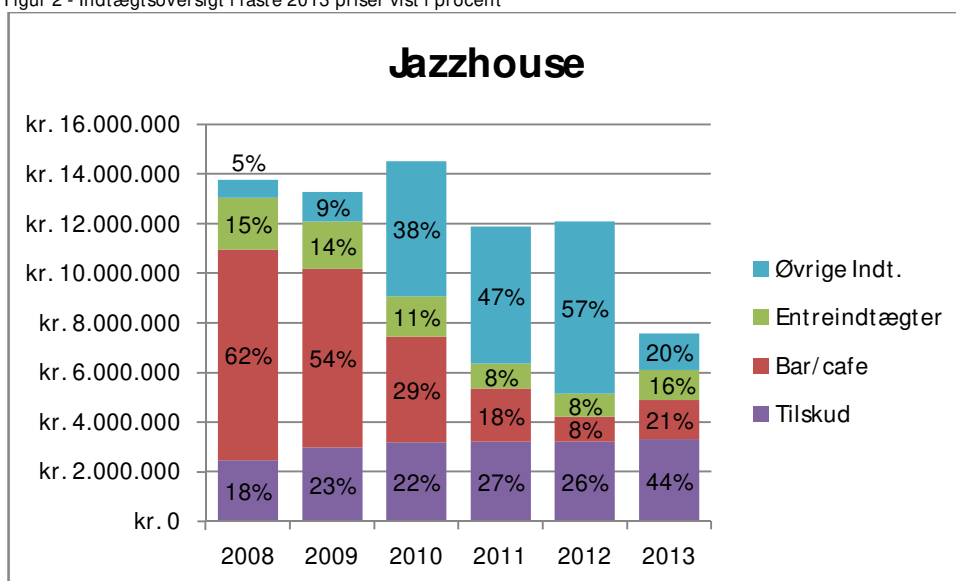
Pr. 1. december 2014 overtog den daglige leder af JazzHouse også den administrative ledelse af Global Copenhagen – en ordning der indtil videre fortsætter til juni 2015.

Der har gennem det seneste stykke tid været kritik i medierne af JazzHouse musikalske profil, der beskyldes for at være for rocket, for eksperimenterende og ikke indeholde nok jazz.⁶ En afklaring heraf vil indgå i den kommende midtvejsevaluering.

---

⁶ http://jazzspecial.dk/fileadmin/user_upload/Sax_og_bras/Ekstra_materiale/Jazzhouse-debat.pdf

Figur 2 - Indtægtsoversigt i faste 2013 priser vist i procent

Tabel 3 – Indtægtsoversigt i faste 2013 priser vist i tal

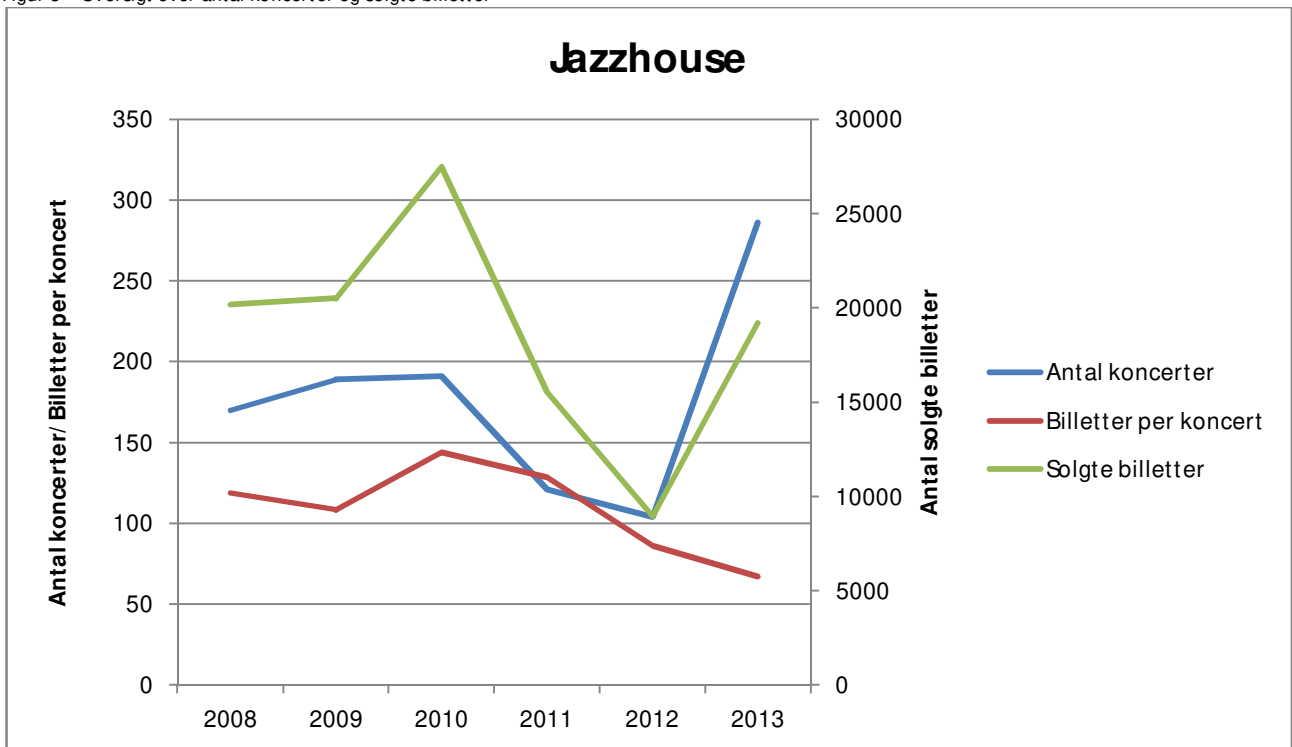
Jazzhouse	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bar/ cafe	kr. 8.487.721	kr. 7.177.645	kr. 4.239.802	kr. 2.143.905	kr. 1.013.066	kr. 1.573.866
Entreindtægter	kr. 2.074.592	kr. 1.923.998	kr. 1.623.747	kr. 1.007.113	kr. 942.512	kr. 1.212.947
Tilskud	kr. 2.467.030	kr. 2.988.619	kr. 3.193.328	kr. 3.202.317	kr. 3.203.448	kr. 3.319.129
Øvr. Indtægt	kr. 731.113	kr. 1.184.955	kr. 5.458.515	kr. 5.537.484	kr. 6.938.380	kr. 1.480.198
Samlet indtægter	kr. 13.760.457	kr. 13.275.217	kr. 14.515.391	kr. 11.890.818	kr. 12.097.406	kr. 7.586.140

JazzHouse oplevede i juli 2011 en oversvømmelse, der betød, at spillestedet var lukket frem til 1. juni 2012 på grund af en gennemgribende renovering. Lukkeperioden fremgår af regnskabet, hvor baromsætningen blev halveret fra 2010 til 2011 ligesom entreindtægterne også faldt betydeligt. Da JazzHouse genåbnede 1. juni 2012, havde spillestedet - på grund af den øgede konkurrence fra andre aktører - besluttet at lukke det tidligere natklubskoncept og udelukkende fokusere på koncerter. Denne ændring afspejles i barindtægterne i 2012, der, trods det samme antal åbningsdage, halveres i forhold til 2011.

Fra 2012 til 2013 er der ligeledes sket et markant fald i de samlede indtægter. Det skal også ses i sammenhæng med lukningen af natklubskonceptet, som stod for en stor del af omsætningen. Forklaringen på at JazzHouse i 2011 og 2012, trods lukningen halvdelen af perioden, alligevel har relativt høje samlede indtægter er, at der blev udbetalt erstatning efter oversvømmelsen.

I 2009 havde JazzHouse et underskud på 3 mio. kroner, og var nødsaget til at få en ekstrabevilling af Københavns Kommune og Nordea Fonden for at kunne fortsætte. Det samlede resultat i 2013 var et underskud på lidt over 400.000 kroner, hvor lidt over halvdelen kan henføres til nedskrivninger af inventar.

Figur 3 – Oversigt over antal koncerter og solgte billetter

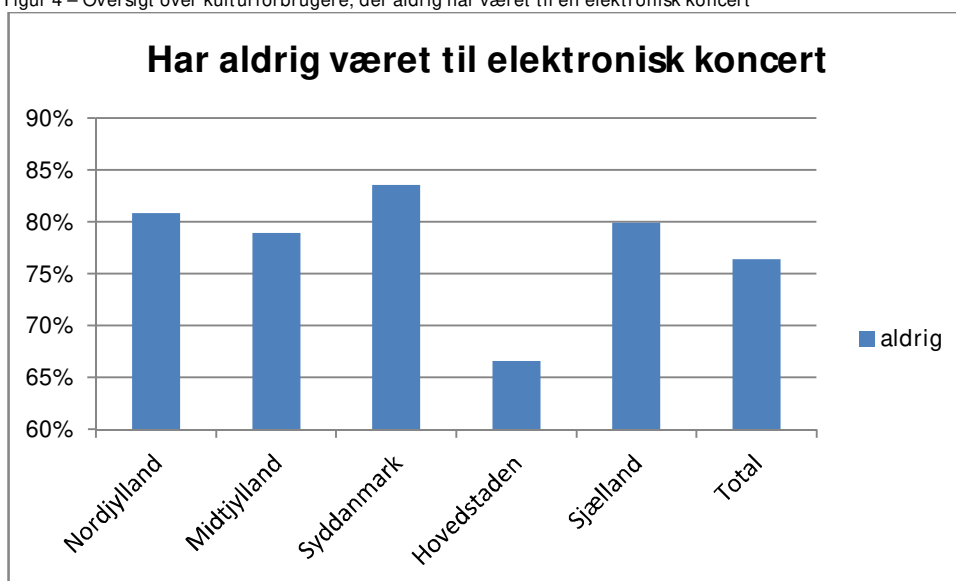

Figur 3, der viser antal koncerter og solgte billetter bærer præg af lukkeperioden af JazzHouse i 2011 og 2012. 2013 er derfor det første år efter vandskaden, som er forløbet normalt. Det er i 2013 også lykkedes JazzHouse at hæve antallet af koncerter og solgte billetter. Niveaueet for billetter per koncert, er dog stadig faldende.

3.2.2 Culture Box

Culture Box åbnede i 2005 og har siden 2009 haft status som et af Københavns tre genrespecifikke regionale spillesteder med den elektroniske musik som omdrejningspunkt. På baggrund af et stort internationalt netværk og tætte forbindelser til den berlinske klubscene, har Culture Box markeret sig som Øresundsregionens førende scene for danske og internationale navne inden for den brede electronica genre. Culture Box har som målsætning at gøre den elektroniske musik tilgængelig for et bredt publikum og at skabe platforme for kunstneriske møder mellem musikere og mellem musikere og publikum. Elektronisk musik er endnu langt fra mainstream, men genren er bred, og udviklingen på Europas førende musikmetropoler og festivaler bekræfter, at der er potentiale for et voksende publikum og kunstneriske nybrud.

Figur 4 – Oversigt over kulturforbrugere, der aldrig har været til en elektronisk koncert

Kulturministeriets undersøgelse om danskernes kulturvaner fra 2012⁷ viser, at antallet af kulturforbrugere, der aldrig har været til en elektronisk koncert, er væsentlig lavere i København end for resten af landet. En del af forklaringen skyldes formentlig, at Culture Box, der er landets eneste genrespecifikke spillested indenfor elektroniske musik, findes i København.

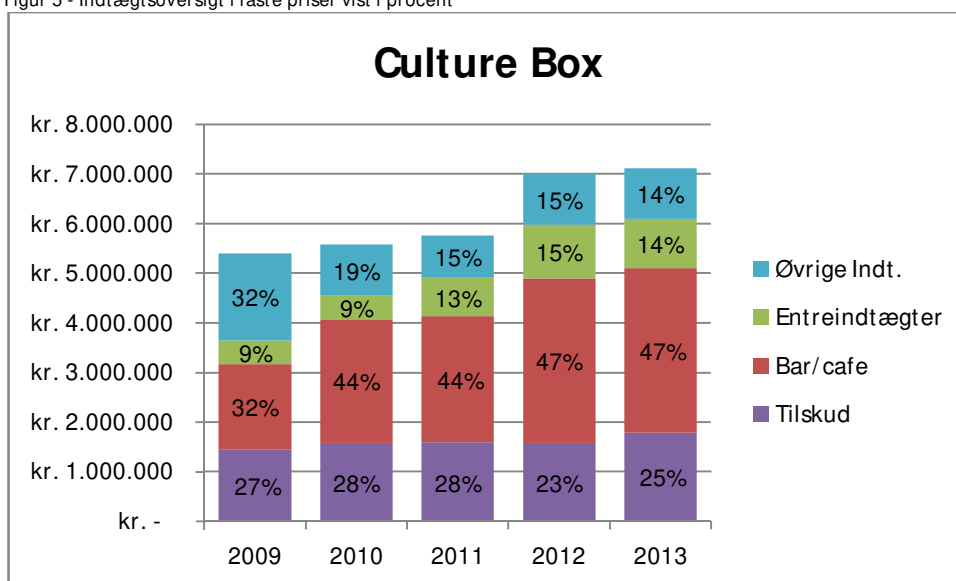
Culture Box råder over tre scener og har en kapacitet på 275 publikummer til deres store koncerter. Spillestedet tiltrækker musikinteresserede fra hele landet og på mange aftener med store navne er halvdelen af gæsterne turister fra udlandet. Publikum er, ifølge spillestedet selv, primært mellem 25 og 40 år.

Spillestedet skiller sig ud fra resten af de københavnske regionale spillesteder, idet spillestedet primært selv booker de store internationale navne og stort set aldrig benytter sig af danske bookingbureauer. Culture Box afholder typisk 1-2 koncerter pr. aften med store udenlandske navne. Derudover benytter spillestedet sig af lokale dj's, der ofte er nye upcoming navne indenfor den elektroniske musik.

Culture Box har tidligere haft likvide problemer, der bl.a. skyldes, at de ofte forudbetaler kunstnerhonorarerne. Dette har betydet, at spillestedet flere gange har fået udbetalt kvartalsstøtten før tid, da der har været et akut behov for likviditet. Det er Culture Box's vurdering, at der gennem det første halve år af 2014 er kommet mere styr på økonomien.

⁷ <http://kum.dk/servicemenu/love-og-tal/kulturstatistik/>

Figur 5 - Indtægtsoversigt i faste priser vist i procent

Tabel 4 – Indtægtsoversigt i faste priser vist i tal

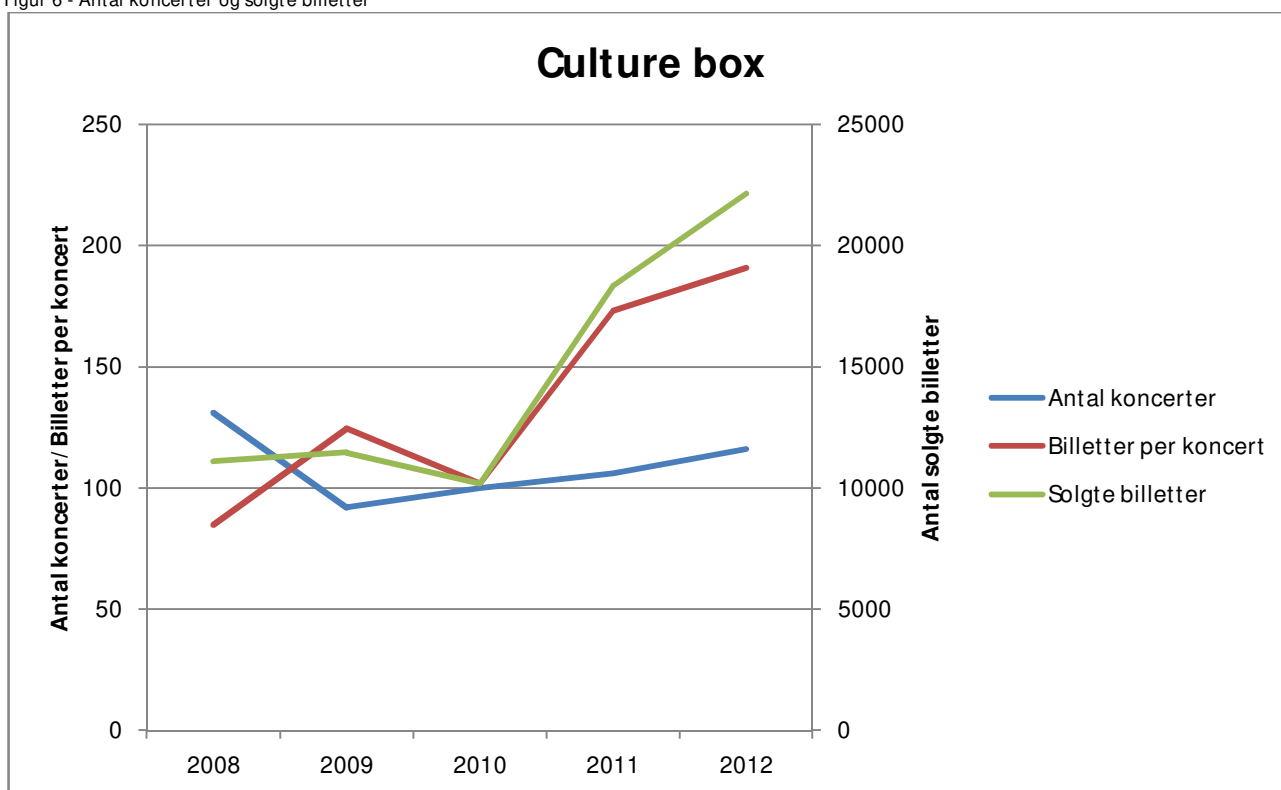
Culture box	2009	2010	2011	2012	2013
Bar/ cafe	kr. 1.717.766	kr. 2.480.880	kr. 2.542.010	kr. 3.312.023	kr. 3.319.000
Entreprindtægter	kr. 477.320	kr. 476.585	kr. 772.895	kr. 1.080.511	kr. 991.235
Tilskud	kr. 1.454.775	kr. 1.586.779	kr. 1.588.221	kr. 1.583.540	kr. 1.781.854
Øvr. Indtægt	kr. 1.748.614	kr. 1.038.511	kr. 856.991	kr. 1.031.776	kr. 1.017.124
Totale indtægter	kr. 5.398.474	kr. 5.582.755	kr. 5.760.117	kr. 7.007.850	kr. 7.109.213

Culture Box har siden 2009, hvor det blev et regionalt spillested, hvert år øget baromsætningen. Baromsætningen udgør i dag næsten halvdelen af den samlede omsætning. Culture Box oplevede gennem en længere periode et svind i bardriften, der påvirkede regnskabet i negativ retning. Det har medført, at spillestedet har indført elektronisk tælleudstyr på deres udskænkninger, hvilket allerede har haft en positiv effekt på baromsætningen.

Der er ligeledes sket en stigning i entreindtægter. Som figur 5 viser, så skete der fra 2010 til 2011 en stor stigning i antallet af gæster per koncert. Antallet af koncerter forblev på stort set samme niveau, men med flere publikummer til hver koncert. Til trods for at antallet af publikummer per koncert er mere end fordoblet fra 2010 til 2012, er entreindtægterne ikke steget tilsvarende. Culture Box fungerer, modsat nogle af de andre regionale spillesteder, også som en natklub, hvilket påvirker barindtjening i positiv retning.

Figur 6 - Antal koncerter og solgte billetter

Tallene i figur 6 viser en stigning i antal koncerter, antal solgte billetter og solgte billetter pr. koncert. Stigningen på alle parametre kan ses som udtryk for, at spillestedet har konsolideret sig på den københavnske musikscene samt at flere kulturbrugere har fået øjnene op for den elektroniske musik.

3.2.3 Global Copenhagen

Global er et genrespecifikt spillested for verdensmusikken og en veldreven scene med et højt kunstnerisk niveau. Global har været regionalt spillested siden 2006 og har lokaler i Københavns Kommunes Verdenskulturcenter på Nørrebro. Global erstatter det tidligere regionale spillested Etnorama, der gik konkurs i 2005. Igennem de seneste år har Global opsøgt mange forskellige kulturaktører for at finde nye måder at præsentere og formidle genren for et bredere publikum. Spillestedet har eksempelvis etableret nære bånd til øvrige danske spillesteder og festivaler og iværksat flere større initiativer for at styrke vækstlaget, bl.a. i samarbejde med nordiske verdensmusikspillesteder.

Global har plads til 200 mennesker og har typisk et yngre publikum på mellem 20 og 30 år. Global booker selv deres bands, men har også et bookingsamarbejde med andre verdensmusikarrangører i Danmark, heriblandt Roskilde Festival. Det er ofte for dyrt at få musikere indenfor denne genrer til at spille koncert på et enkelt spillested, så de genrespecifikke spillesteder indenfor verdensmusik samarbejder ofte om at booke de bands, der i forvejen er på tourné.

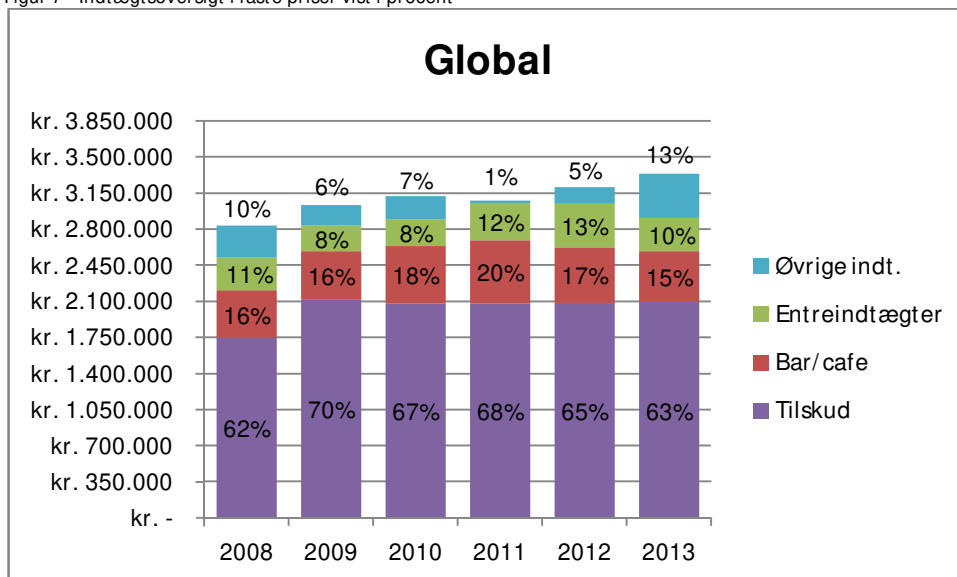
Spillestedet Global har ikke egne lokaler, men lejer sig ind i VerdensKulturCenteret. Koncertsal, toiletter og backstage er nedslidt og i dårlig stand. Global ønsker bedre faciliteter til gæsterne,

men vil ikke investere for meget i lokaler, de ikke selv ejer og som deles med andre. De delte lokaler betyder også, at al teknik mv. skal låses inde fra gang til gang, hvilket udgør en ekstra arbejdsbelastning for personalet, der hovedsageligt bliver varetaget af frivillige.

Global ønsker at afholde flere koncerter, men har på nuværende tidspunkt kun mulighed for at leje koncertsalen fredag og lørdag. Af samme årsager har Global også store udfordringer med at brande sig selv og skabe synlighed som selvstændigt spillested.

Der er i øjeblikket ingen selvstændig ledelse på Global, men funktionen varetages pt. af JazzHouse.

Figur 7 - Indtægtsoversigt i faste priser vist i procent

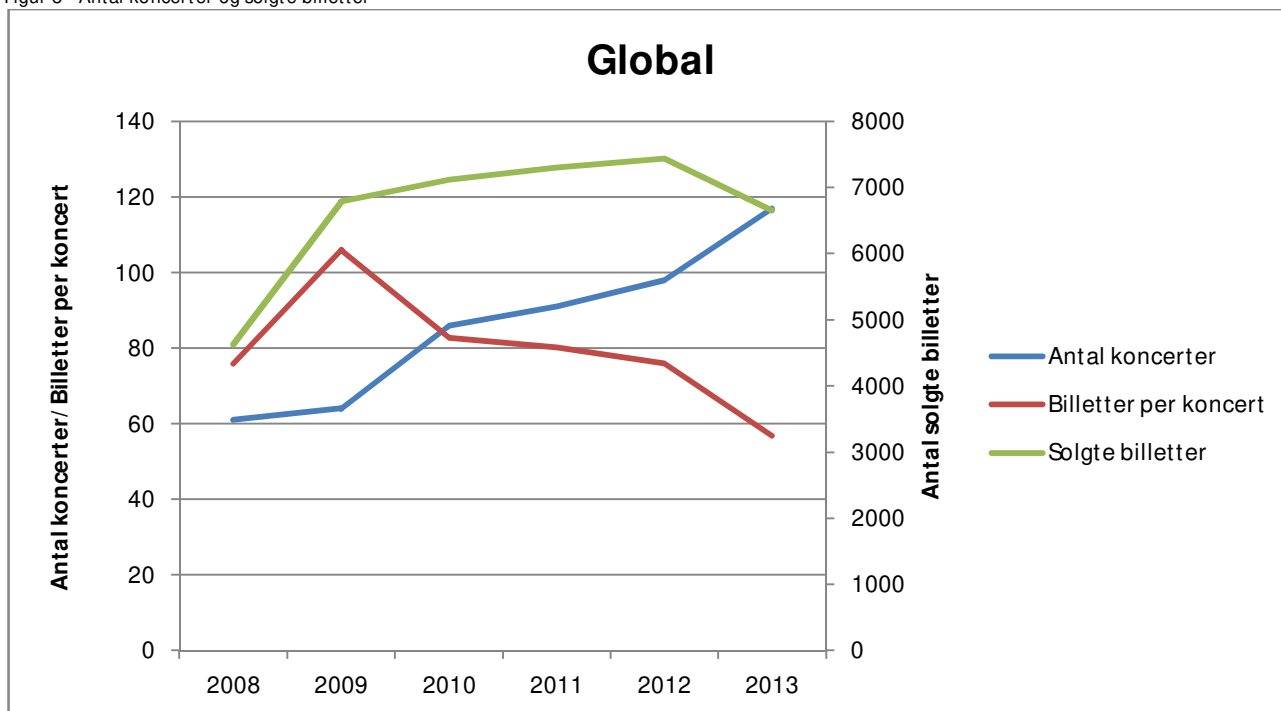

Tabel 5 – Indtægtsoversigt i faste 2013 priser vist i tal

Global	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bar/ cafe	kr. 457.917	kr. 472.281	kr. 556.344	kr. 613.704	kr. 539.209	kr. 490.785
Entreindtægter	kr. 319.415	kr. 246.826	kr. 260.640	kr. 358.051	kr. 420.219	kr. 319.107
Tilskud	kr.1.749.106	kr. 2.113.511	kr. 2.077.887	kr. 2.077.862	kr.2.083.483	kr.2.096.333
Øvr. indt.	kr. 310.061	kr. 199.811	kr. 227.771	kr. 25.495	kr. 165.391	kr. 431.775
Totale indtægter	kr.2.836.499	kr. 3.032.428	kr. 3.122.641	Kr. 3.075.112	kr. 3.208.302	kr. 3.338.000

Som det fremgår af tabel 5 udgør tilskuddet langt størstedelen af Globals samlede indtægter. Verdensmusikken har generelt vanskelige kår i Danmark, og Global har haft svært ved at brande sig og skabe synlighed som selvstændigt spillested. Sammenlignet med spillestedet Loppen, som får cirka det samme i tilskud som Global, ligger bar- og entreindtægter betydeligt lavere, men publikums-kapaciteten er også dobbelt så stor på Loppen i forhold til Global.

Figur 8 - Antal koncerter og solgte billetter

Figur 8 viser, at der siden 2009 er sket en stor stigning i antallet af koncerter og spillestedets overordnede antal solgte billetter. Antallet af solgte billetter pr. koncert, har derimod været faldende siden 2009. Årsagen kan skyldes, at Global har svært ved at få markedsført sine aktiviteter og derved ikke formår at tiltrække nok publikum.

3.2.4 Loppen

Loppen ligger på Christiania. Spillestedet har eksisteret siden 1973, men først i 2000 fik Loppen status som regionalt spillested. Loppen har gennem mange år været synonym med Københavns scene for ny original rockmusik i ordets bredeste forstand. Musikprogrammet sammensættes med fornemmelse for de danske og internationale navne, som fremover vil sætte musikalsk dagsorden. Loppen indtager således en vigtig funktion i forhold til at styrke up-coming bands karriere og synlighed. Kombinationen af en tidssvarende, musikalsk fremsynet profil og et stort antal koncerter placerer Loppen som en vigtig alternativ scene for de mere uforudsigelige og smalle bud på morgendagens kunstneriske gennembrud. Loppen bevæger sig kun sjældent i den egentlige musikalske mainstream, men er i højere grad i kontakt med undergrunden, vækstlaget og de nyeste strømninger.

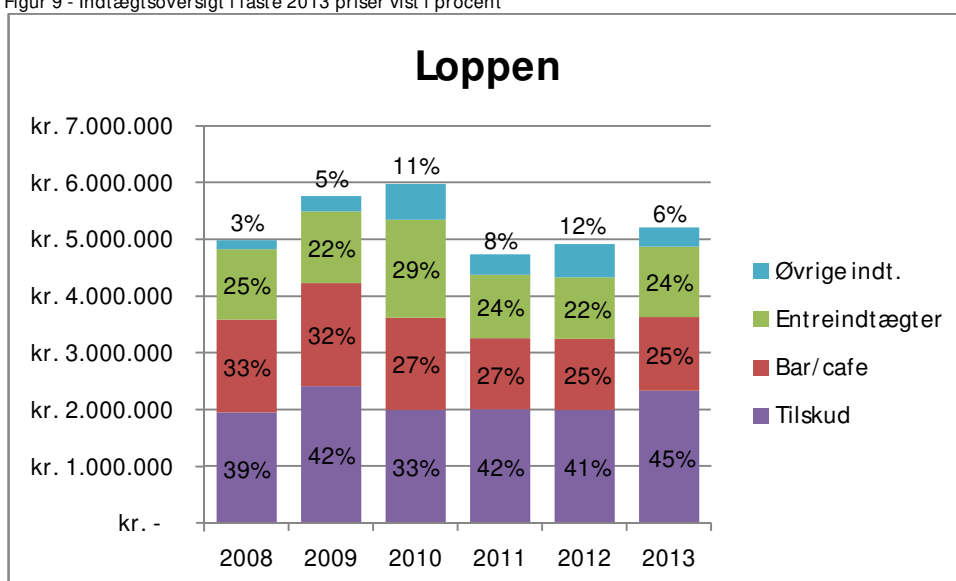
Loppen har plads til 400 personer. Det typiske publikum kommer fra Øresundsregionen og spillestedet besøges af folk i alle aldre. Loppen har en del stamkunder, som spillestedet selv betegner som musikalske feinschmeckere. Spillestedet benytter sig i høj grad af frivillige, hvilket, ifølge Loppens leder Jasper Jensen, er med til at styrke stedets profil.

Loppen er et af de regionale spillesteder, der ikke opererer med decideret udlejning af deres lokaler til kommercielt brug. Dette skyldes, at Loppen gerne vil styre, hvem der bruger lokalerne og hvilke arrangementer der afholdes.

”Vi har et rigtigt interessant lokale, som man kunne bruge til mange ting, men vi har også en kunstnerisk standard, vi gerne vil opretholde. Ellers var vi nok heller ikke et regionalt spillested. Derfor er vi ikke interesseret i at udleje til hvem som helst.” (Jasper Jensen, Loppen, 2014)

Spillestedet arrangerer for det meste selv deres koncerter, men er der usikkerhed om økonomien i forbindelse med en given koncert, laver Loppen ofte co-produktioner. Fordelen ved denne model er dels, at musikerne og deres bookere motiveres til at promovere koncerterne, dels at der er flere til at dække et eventuelt underskud. Giver koncerten derimod overskud, deles dette mellem parterne.

Figur 9 - Indtægtsoversigt i faste 2013 priser vist i procent

Tabel 6 - Indtægtsoversigt i faste 2013 priser vist i beløb

Loppen	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bar/ cafe	kr. 1.639.093	Kr. 1.820.503	kr. 1.623.555	kr. 1.254.799	kr. 1.249.576	kr. 1.300.550
Entre- indtægter	kr. 1.240.154	kr. 1.262.556	kr. 1.730.373	kr. 1.117.533	kr. 1.090.771	kr. 1.248.245
Tilskud	kr. 1.942.957	kr. 2.409.594	kr. 1.995.267	kr. 2.000.053	kr. 1.992.426	kr. 2.326.308
Øvr. indtægter	kr. 160.946	kr. 270.160	kr. 628.282	kr. 358.373	kr. 579.062	kr. 336.185
Totale indtægter	kr. 4.983.149	kr. 5.762.813	kr. 5.977.477	kr. 4.730.757	kr. 4.911.836	kr. 5.211.288

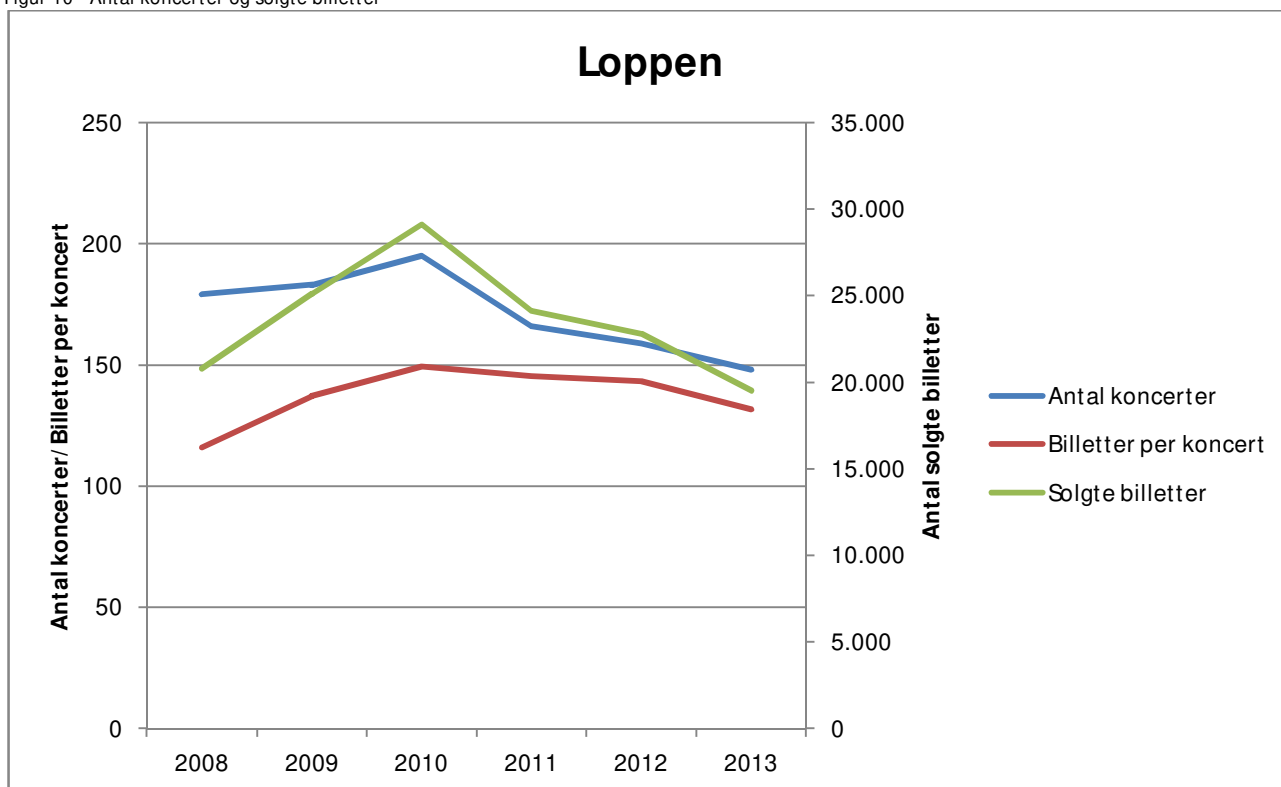
En af Loppens største udfordring er de høje driftsomkostninger. Selv om spillestedet lejer sig ind i bygningen, står de selv for al vedligeholdelse – både indvendig og udvendig.

Loppen omsætter ikke nok på koncerterne og er, ligesom mange andre spillesteder, afhængig af barindtægten. Regnskaberne viser et fald i baromsætningen på 20 %, fra 2008 til 2013, men udviklingen ser ud til at være vendt i 2013, som er det første år siden 2009 med en bedre baromsætning end året forinden.

”Det kan desværre sjældent genereres nok penge fra en koncert gennem entreindtægten, så den anden hest man bliver nødt til at spille på, er barindtægten.” (Jasper Jensen, Loppen, 2014)

Derudover viser regnskaberne, at Loppen formår at drive en meget stabil forretning uden meget markante udsving i de samlede indtægter.

Figur 10 - Antal koncerter og solgte billetter

Figur 10 viser, at Loppen har haft en nedgang i henholdsvis antallet af koncerter og solgte billetter siden 2010. Der er dog ikke sket den store ændring i antallet af solgte billetter pr. koncert, som ligger næsten stabilt over hele perioden.

3.2.5 VEGA

VEGA har igennem en længere årrække slået sit navn fast som en central og mangfoldig scene med et bredt musikprogram – fra det etablerede til den øvre del af den danske og internationale vækstlugs- og upcoming scene. Indenfor rammerne af det tidligere Folkets Hus på Vesterbro har VEGA udfoldet sig som et markant koncertsted og velkendt kulturinstitution, som trækker et stort og varieret publikum. Husets indretning betyder, at VEGA har flere scener til præsentation af primært moderne pop- og rockmusik. Spillestedet styrer efter en 50/50 fordeling mellem danske og internationale koncerter.

VEGA arbejder kontinuerligt med nye visionære projekter og musikalske koncepter, som anviser nye veje for koncertoplevelser og tværkunstnerisk samarbejde. Samarbejder realiseres ofte i partnerskab med eksterne parter, herunder aktører indenfor det brede kulturliv i ind- og udland,

forskningsinstitutioner og kommercielle parter. I VEGA udgør co-produktion/egenproduktion ca. 75 %, mens 25 % af VEGAs aktiviteter er udlejning.⁸

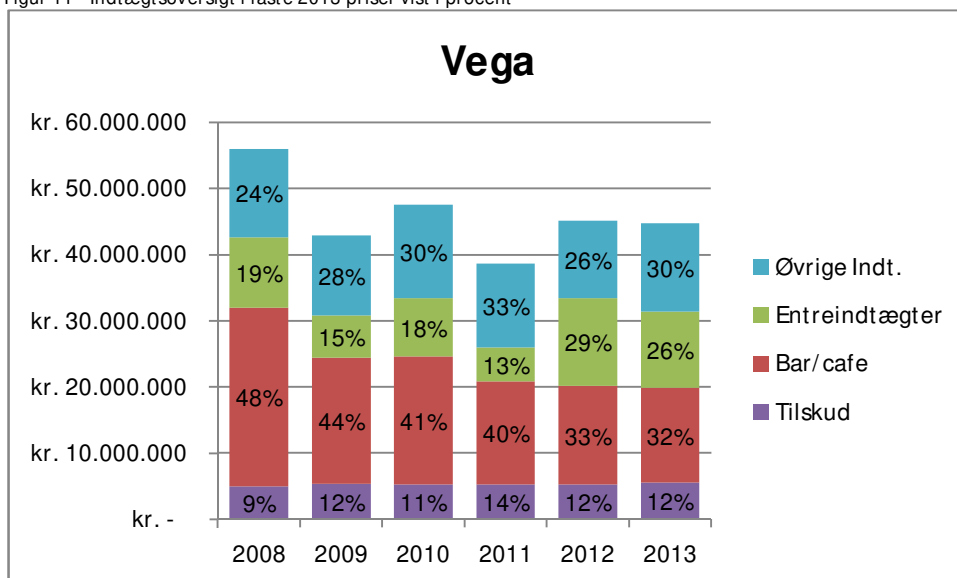
VEGA er Københavns største regionale spillested med en kapacitet på 1550 i den store sal. Lille VEGA har en kapacitet med plads til 500, mens der i Ideal Bar er plads til 275 personer. VEGAs publikum er typisk mellem 18 og 44 år og kommer primært fra København. VEGA har dog også publikum fra hele landet samt en stor andel svenske gæster. VEGA har for nylig gennemrenoveret Ideal Bar, der findes i husets stueplan. Formålet med renoveringen har bl.a. været at skabe en lille intim scene til brug for koncerter med vækstlagsbands.

Da VEGA er landets største regionale spillested – både hvad angår kapacitet og andelen af regionale støttekrone – bliver spillestedet ofte opfattet som en mastodont indenfor den rytmiske scene. Flere af analysens interviewpersoner giver da også udtryk for, at VEGA burde have status som ”rytmisk nationalscene”.

Selv vil VEGA gerne producere flere større koncerter, men mangler, trods kapaciteten, plads til at kunne afholde koncerter med de rigtig store navne, der som regel også genererer det største overskud. Det betyder, at spillestedet går glip af store indtjening, når bookingbureauerne flytter de koncerter, der kan tiltrække et stort publikum og dermed høj indtjening, til eksempelvis Forum, Falconer Salen eller andre steder med større kapacitet. Som Steen Jørgensen udtrykker det:

”Hver gang en koncert bliver flyttet fra VEGA og over i Falconer Salen, Operaen, TAP1, en kommende KB Hal eller Ballerup Super Arena, så går pengene ud i et conferencecenter eller en idrætsforening, og der er ingen dér, der er interesseret i at bruge de penge til at udvikle musikken ved for eksempel at finde nye talenter m.m.”(Steen Jørgensen, VEGA, 2014)

Figur 11 - Indtægtsoversigt i faste 2013 priser vist i procent

⁸ Interview med Steen Jørgensen, leder af VEGA

Tabel 7 - Indtægtsoversigt i faste 2013 priser vist i beløb

VEGA	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bar/ cafe	kr. 26.955.669	kr. 19.108.793	kr.19.409.141	kr. 15.598.727	kr. 14.947.734	kr. 14.335.422
Entreindtægter	kr. 10.657.751	kr. 6.333.192	kr. 8.724.705	kr. 5.140.542	kr. 13.240.838	kr. 11.489.605
Tilskud	kr. 4.978.164	kr. 5.352.161	kr. 5.252.719	kr. 5.264.155	kr. 5.251.309	kr. 5.560.860
Øvr. Indtægt	kr. 13.424.320	kr. 12.160.243	kr.14.141.728	kr. 12.650.572	kr. 11.733.433	kr. 13.344.996
Samlet indtægter	kr. 56.015.904	kr. 42.954.389	kr.47.528.292	Kr. 38.653.995	kr. 45.173.313	kr. 44.730.883

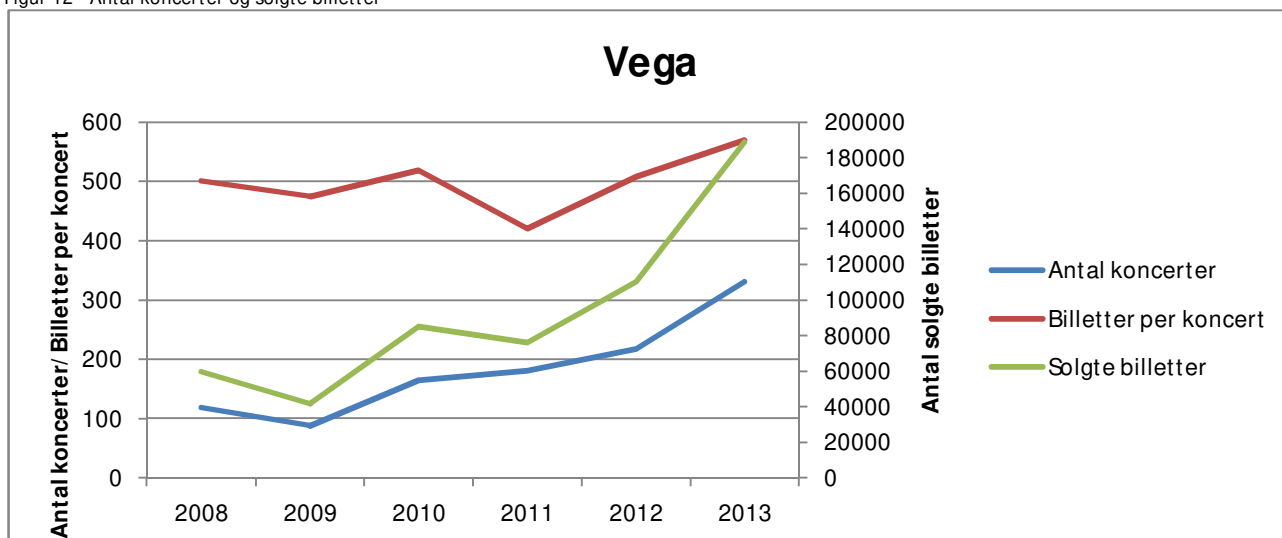
VEGA er Danmarks største regionale spillested, hvorfor de også formår at booke de største og dermed de dyreste kunstnere. Dette betyder dog også, at de er mere følsomme over for store koncerter, hvis der ikke sælges tilstrækkeligt billetter. En enkelt af disse koncerter kan aflæses direkte i årsregnskabet. Således ses et stort fald i entreindtægter fra 2008 til 2009 som et resultat af færre gæster pr. koncert, end der var budgetteret med. Dette ses også i figur 11. Den faldende indtægt i 2009 betød, at VEGA fik bevilliget et ekstraordinært driftslån fra Københavns Kommune på 2,1 millioner kroner.

Det store fald i alle indtægter fra 2010 til 2011 skyldes, at VEGA lukkede deres natklub, da der var for store udsving i konceptet. En lignende udvikling er beskrevet i afsnittet om JazzHouse. Konkurrencen fra nye natklubber, blandt andet i Kødbyen har gjort det vanskeligere at drive natklub i København.

VEGA har fra 2009 til 2013 fordoblet antallet af koncerter, hvilket nu afspejles i entreindtægterne. Der ses dog samtidigt et fald i baromsætningen.

Spillestedets øvrige indtægter har været forholdsvis stabile gennem de sidste par år. VEGA har for nyligt ansat en medarbejder, der skal forsøge at øge indtægterne på at leje faciliteterne ud til arrangementer.

Figur 12 - Antal koncerter og solgte billetter

Antallet af koncerter på VEGA er mere end fordoblet siden 2008, ligesom antal solgte billetter er tre dobbelt.

3.3 Overordnede udfordringer for de regionale spillesteder

Selvom de fem københavnske regionale spillesteder har meget forskellige profiler og derfor kan være vanskelige at sammenligne, peger de alligevel på en række samlede problematikker, de alle skal forholde sig til.

Der er blandt spillestederne enighed om, at markedet på nuværende tidspunkt kun akkurat kan bære fem regionale spillesteder i København, og at et sjette regionalt spillested vil blive for meget i forhold til efterspørgslen. Direkte adspurgt ser flere af de regionale spillesteder gerne, at feltet snævres ind til fire regionale spillesteder i København. Ingen vil dog pege på, hvilket af de regionale spillesteder, der – i givet fald – ikke længere skal have tilskud.

Derudover presses de regionale spillesteder på, at sæsonen er blevet længere og indeholder flere og flere gratis festivaler og events. Steen Jørgensen fra VEGA beskriver det således:

"Det er ikke nødvendigvis et problem, at der er festivaler, men det er et problem, at der er så mange. Man er kulturpolitisk med til at udvide sommersæsonen, og når man gør det, gør man det meget vanskeligt for indendørsscenerne." (Steen Jørgensen, VEGA, 2014)

Derudover er der gennem de seneste år sket en stigning i antallet af spillesteder i København, hvilket har medført en stigning i antallet af livekoncerter. Det store udbud af kulturoplevelser skaber konkurrence om gæsterne, og det kan mærkes på stort set alle de regionale spillesteder.

De regionale spillesteder anser det som problematisk, at statslige kulturinstitutioner som DRs koncertsal, Skuespilhuset og Det Kgl. Teater afholder rytmiske koncerter. De regionale spillesteder peger ligeledes på, at stedernes kapacitet og økonomiske muligheder skaber en ulig konkurrence-situation, da de regionale spillesteder ikke har de samme muligheder for at opsætte og dermed tjene penge på de store koncerter.

Det fremgår af de regionale spillesteders rammeaftaler, at spillestederne i et vist omfang skal udvikle og understøtte det lokale vækstlag. Det betyder bl.a., som tidligere beskrevet, at spillestederne årligt skal afholde en række mindre koncerter. De fleste af de regionale spillesteder er enige i, at det er en udgift, idet der som regel er tale om helt ukendte bands, der ikke sælger særligt mange billetter. For at skære produktionsomkostningerne på disse arrangementer ned, har enkelte spillesteder oprettet mindre scener, der gør det muligt at afholde K1 koncerter med brug af væsentligt mindre personale. Det fremgår endvidere af rammeaftalerne, at Københavns Kommune stiller krav om administrative fællesskaber, men flere af spillestederne har svært ved at finde konkrete, meningsfulde tiltag. På de fælles halvårslige møder mellem Københavns Kommune og de københavnske regionale spillesteder bliver der løbende drøftet forskellige muligheder for fælles markedsføring, fælles samarbejde med forskellige udendørs festivaler og fælles udgivelser om musikscenen i København.

Som det også fremgår af de tidligere viste oversigter over de regionale spillesteders samlede indtægter, er der sket et generelt fald i størstedelen af spillestedernes barsalg. Det kan på sigt blive problematisk, da alle spillestedernes økonomi er afhængig af denne indtægt.

En del af de københavnske regionale spillesteder har meget høje huslejeudgifter. De høje lejeudgifter mindsker spillestedernes samlede indtægt, og gør dermed spillestederne mere sårbare overfor uforudsete udgifter eller faldende indtægter.

3.4 Delkonklusion

Den samlede udvikling for de københavnske regionale spillesteder er positiv, hvilket også afspejles af årsrapporterne. Dog peger spillestederne på flere udfordringer, der på sigt kan få økonomisk betydning for den videre drift.

Den store stigning i gratis udendørs musikarrangementer og festivaler, der strækker sig over det meste af året, kan mærkes i form af færre solgte billetter. Med andre ord er konkurrencen om publikum blevet skærpet.

En anden væsentlig konkurrent til de regionale spillesteder er, at stadig flere statslige kulturinstitutioner, som noget forholdsvis nyt, er begyndt at afholde rytmiske koncerter. Det mindsker de regionale spillesteders muligheder for indtjening, når større koncerter med gode indtjeningsmuligheder bliver afholdt på større statslige venues.

Derudover mister især VEGA indtjeningsmuligheder, når koncerter, der sælger godt, rykkes fra VEGA til større kommercielle venues med plads til op til 3000 publikummer.

De regionale spillesteder er også forholdsvis enige om, at kravet i rammeaftalerne om at spillestederne skal afholde vækstlagskoncerter kan være en økonomisk udfordring, da disse koncerter kun sjældent genererer et overskud.

Endelig må nedgangen i barsalget nævnes. Flere spillesteder peger på paradokset i, at man ud fra et folkesundhedsmæssigt synspunkt gerne vil have befolkningen til at drikke mindre, samtidig med at spillestederne er nødsaget til at satse på barsalget for at få økonomien til at hænge sammen.⁹

4. De honorarstøttede spillesteder

4.1 Formål med honorarstøtte

Københavns Kommune yder, udover den regionale støtte, også honorarstøtte til rytmisk musik. Muligheden for at give støtte i form af honorarstøtte blev første gang nævnt i bekendtgørelse om musik den 31. august 2000¹⁰. Her blev der givet mulighed for, at en del af tilskuddet til musik kunne gives i form af honorarstøtte. Loven er efterfølgende blevet ændret flere gange, men mulighe-

---

⁹ Jasper Jensen, leder af Loppen

¹⁰ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=11780>

den for at give honorarstøtte er bevaret i den gældende bekendtgørelse af lov om musik¹¹ jf § 3g, stk. 2, hvor det følger af ordlyden, at *tilskud efter stk. 1 kan ydes i form af honorarstøtte eller som tilskud til regionale spillesteder.*

Honorarstøtteordningen er en 50/50 ordning mellem kommune og stat. Honorarstøtte gives som tilskud til musikerhonorarer ved afholdelse af rytmiske koncerter på spillesteder og i musikforeninger i Københavns Kommune. Formålet med ordningen er at sikre koncerter med en høj musikalsk kvalitet og fremme musiklivet i Københavns Kommune.

Støtten gives for et år af gangen, men som noget nyt er der – på forsøgsbasis – indført 2-årig honorarstøtte for 2014 og 2015. 80 % af støttemodtagerne fik i oktober 2013 tilsagn om, at de havde fået bevilget honorarstøtte både i 2014 og 2015. Ordningen evalueres i foråret 2015, før der tages stilling til, om den skal være permanent. Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for musik uddeler honorarstøtte for et år ad gangen.

4.2 Minimumstariffen

Støtten til musikerhonorarer gives i form af et antal klip, hvor hvert klip svarer til ca. halvdelen af tariffen for et musikerhonorar. Det er Dansk Musiker Forbund, der alene fastlægger minimumstariffen. Kunststyrelsen har dog valgt at anvende den fastsatte tarif som et udtryk for professionel tariffmæssig honorering. Minimumstariffen for perioden 1. april 2014 – 31. marts 2015 er 1.894,50¹². Klipstørrelsen er fastsat af Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for musik. Klipstørrelsen er i 2015 på 960 kr.

Dansk Musiker Forbund har fra deres medlemmer kendskab til, at nogle ganske få honorarstøttede spillesteder angiveligt får musikerne i et band til at dele honorarklip. Dette er ikke intentionen med honorarstøtteordningen, hvor tariffen er en minimumsbetaling pr. musiker. Forbundet er dog også samtidig opmærksom på, at det formentlig ikke altid er klart for musikerne, hvorvidt de spiller til en honorarklip-støttet koncert eller ej, og at det derfor heller ikke er klart, hvorvidt de er berettiget til en minimumstarif eller ej.

Ifølge direktør i Dansk Musiker Forbund Sara Linell har idéen om en vækstlagstarif været diskuteret med jævne mellemrum, men endnu har det ikke været muligt at finde konsensus om en model for, hvordan vækstlag kan defineres og afgrænses – og dermed afgøre hvem der skal spille til en nedsat tarif fremfor ved honorering med minimumstariffen.

Et af spillestederne peger på indførelsen af en amatørstarif *"En amatørstarif, er en halv tarif. Det kunne være godt for os, for vi har også bands, hvor de ikke spiller for tariffen, der stiller vi i stedet faciliteter til rådighed fordi vi har scenen til bands der ikke kan få tariffen"* (Morten Varano, Rust, 2014). Det kan dog være svært, at definere hvad der er et etableret -, amatør-, og vækstlagsband. Der er forskellige definitioner på amatørbands og vækstlagsbands, men generelt tiltrækker amatørbands deres venner, mens vækstlagsband kan tiltrække et mindre publikum. Vækstlagsbands kan også defineres som bands, der ikke har spillet særlig længe. På den anden side kan et band spille i 25 år uden at kunne leve af det og spørgsmålet er, om det fortsat er et vækstlagsband.

---

¹¹ <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=158921>

¹² fra 1.april 2015 – 31. marts 2016 er minimumstariffen kr. 1.926,-.

Spillestederne mener, at de betaler vækstlagsbandene ved bl.a. at stille scenen til rådighed, give bandene fri bar, fri entre til vennerne o. lign. Hvis spillestederne ligeledes skal betale en eventuel vækstlagsbands tariffen, ville det forudsætte, at der bevilges væsentligt flere honorarklip. For nogle musikere er det mere vigtigt at få mulighed for at spille sin musik på en etableret scene foran et publikum frem for at få minimumstariffen.

Kristoffer Bramsen fra Pumpehuset siger f.eks.: *"Spillestederne betaler hvad der er økonomisk muligt, og hvad de mener bandet er værd, og kan sælge af billetter. Så kan det være, at et band kun får en kasse øl, men at et andet band får 5 x tariffen fordi de er mere etableret"*.

Når musikerne spiller på et honorarstøttet spillested er det ikke nødvendigvis gennemskueligt for dem, om de spiller til en honorarstøttet koncert. Dette skyldes, at de fleste honorarstøttede spillesteder i lige så høj grad spiller kommercielle koncerter. Hvis musikerne vidste, at de spillede til en honorarstøttet koncert, ville de også vide, at de havde krav på minimumstariffen.

Honorarstøtten må kun anvendes til honorering af musikere. Det betyder, at spillestederne skal finde andre former for finansiering til nyt musikanlæg, nyt lys, ændret profil m.m. Derfor er der også visse udfordringer med ordningen. Kristoffer Bramsen fra Pumpehuset siger således: *"Jeg er ikke utilfreds med ordningen eller finder ordningen ufleksibel. Min pointe er, at honoraret er et enkelt element i en koncertopsætning og ved større produktioner er elementet ikke nødvendigvis den væsentligste post. For små koncertproduktioner gælder det ofte at inhouse produktionsprisen ofte overstiger DMF-tariffen x antal bandmedlemmer. For større koncertproduktioner er der rejser, backline, produktionshold, indkvartering mm der fylder i budgettet"*.

4.3 Betingelser for honorarstøttet spillesteder

For de spillesteder/foreninger der modtager honorarstøtte, er der en række betingelser der skal være opfyldt. Betingelserne er besluttet af Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg. Betingelserne er, at:

- Der afholdes mindst 10 koncerter fordelt over minimum 6 måneder.
- Hver enkelt musiker aflønnes som minimum med Dansk Musikerforbunds gældende minimumstarif.
- Der er offentlig adgang til koncerterne
- Der tages entré til koncerterne

Hvis betingelserne ikke opfyldes, skal spillestedet/foreningen tilbagebetale hele eller dele af støtten.

Honorarstøttemodtagerne forpligter sig til at afrapportere til forvaltningen i alt tre gange årligt. Modtagerne er dels forpligtet til hvert halve år at sende en oversigt over de koncerter, de har anvendt klip til. Når støtteperioden slutter, skal honorarstøttemodtagerne også sende en samlet opgørelse over de anvendte klip. Forvaltningen gennemgår indberetningerne og undersøger, om minimumstariffen er opfyldt pr. koncert.

4.4 Evaluering af honorarstøtteansøgninger

I forbindelse med behandling af honorarstøtteansøgningerne nedsættes en arbejdsgruppe med repræsentanter fra Musikudvalget. Gruppen består af de musikfaglige medlemmer i Musikudvalget, og det er hovedsageligt de rytmiske medlemmer, der er en del af gruppen. Gruppen gennemgår honorarstøtteansøgningerne og laver på den baggrund en samlet indstilling til Musikudvalget.

Ved behandling af ansøgningerne lægger honorarstøttegruppen særlig vægt på:

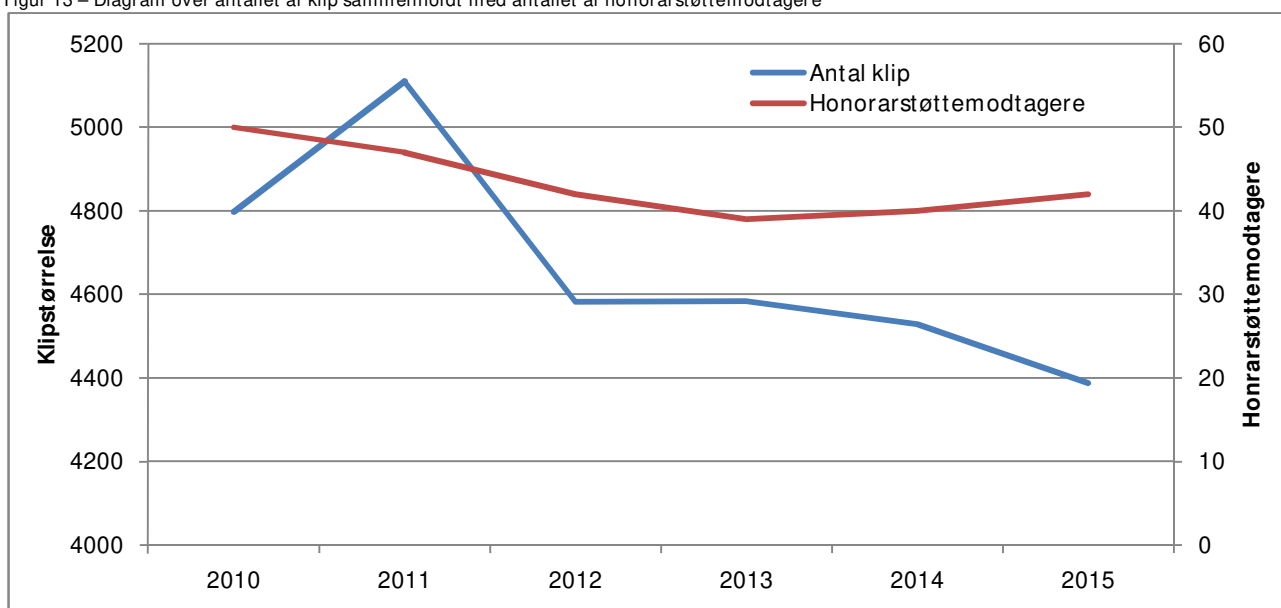
- Publikums sammensætning
- De fysiske forhold på spillestedet
- Musikernes oplevelse af spillestedet
- Stedets/arrangørens kunstneriske profil
- Kvalitet i musikprogrammet
- Geografisk spredning
- Serióse arrangører
- Fornyelse – kunstnerisk nytækning
- Vækstlag (ene)

4.5 Budget for honorarstøtten

Honorarstøtten uddeles som klip ud fra ovenstående kriterier. Klipstørrelsen fastsættes af Statens Kunstfonds Projektstøtte udvalg. Det årlige budget for honorarstøtten forhandles hvert år ved København Kommunes budgetforhandlinger. Budgettet til honorarstøtten har de seneste år været forholdsvis stabilt. Samtidigt er klipstørrelsen årligt steget med gennemsnitligt 5 kr. For 2015 er stigningen dog 15 kr., hvilket betyder, at der bliver færre klip at dele ud.

Figur 13 og tabel 8 viser, at antal klip er faldende. Antallet af honorarstøttemodtagere er ligeledes faldende, men faldet i antallet af klip er større end faldet i antallet af honorarstøttemodtagere. Det betyder, at de enkelte spillesteder gennemsnitligt får færre klip.

Figur 13 – Diagram over antallet af klip sammenholdt med antallet af honorarstøttemodtagere

Tabel 8 – Tabel over antallet af klip og antallet af honorarstøttemodtagere fem år tilbage

Årstal	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Antal klip	4797	5110	4583	4584	4528	4388
Honorarstøttemodtagere	50	47	42	39	40	42

De fem største honorarstøttemodtagere får ca. 40 % af samtlige klip. Disse fem spillesteder kan ikke sammenlignes i størrelse med de øvrige honorarstøttede spillesteder, men kan nærmere karakteriseres som en kategori mellem de traditionelle honorarstøttede spillesteder og de regionale spillesteder.

Denne mellemkategori får så stor del af klippene, at der er begrænset klip tilbage til de traditionelle spillesteder.

4.6 2- årig honorarstøtte og øvrig fordeling for 2015

Musikudvalget har i 2014, med Borgerrepræsentationens godkendelse, som et forsøg besluttet at uddele honorarstøtte for en to-årig periode. I efteråret 2013 blev der således uddelt 80 % af klippene for de næste to år. Musikudvalget har efterfølgende evalueret ordningen og har besluttet at gøre den permanent. Forsøget har dog vist at 80 % er for meget at anvende til den 2-årige honorarstøtte, og udvalget besluttede derfor højst at anvende 70 % af midlerne fremadrettet.

Det var der mange ansøgere, der var glade for. Det har blandt andet betydet, at de fik mulighed for at tilrettelægge deres program og booke længere frem, end de tidligere har været vant til. Dette gav ligeledes mulighed for at booke bands til en mere fordelagtig pris.

Da Musikudvalget i efteråret 2014 skulle fordele honorarstøtten, havde de på grund af den 2-årige honorarstøtteuddeling kun få klip at uddele. Det gjorde det vanskeligt for udvalget at tildele klip til nye ansøgere. Det var også vanskeligt for udvalget at øge tildelingen af klip til ansøgere, som havde gjort en ekstra indsats eller markeret sig særligt på spillestedsscenen.

Musikudvalgets praksis har tidligere været at uddele minimum 40 klip pr. spillested/forening. Dette er begrundet i betingelsen om at afholde minimum 10 koncerter, og færre klip vil gøre det vanskeligt at opfylde kravet. Den 2-årige honorarstøtte har medført, at udvalget for 2015 har besluttet at uddele ned til 30 klip.

Det betyder, at spillestederne, hvis de skal opfylde betingelsen om minimum 10 koncerter, enten kun kan hyre bands med tre medlemmer eller selv betale for ekstra kunstnere. Den 2-årige honorarstøtte har således været en fordel for nogle spillesteder men en ulempe for andre spillesteder, der som konsekvens har modtaget færre klip.

Musikudvalget mener ikke, at honorarstøtten skal finansiere spillestedernes musikerhonorar fuldt ud. Honorarstøtten skal bruges til at give et kvalitetsløft til musikken.

Tabel 9 viser Købehavn Kommunes og Statens Projektstøtte udvalg for musiks tildeling af honorarstøtte for 2015.

Tabel 9 – Tabel over honorarstøtteuddelingen for 2015

Honorarstøttefordeling for 2015				
Ansøger og spillested 2015	Klip for KBH	Klip fra KBH i kr.	Statens uddeling	Statens ekstra tilskud
2200Kultur	50	kr. 48.000	kr. 48.000	
Amager Jazzklub	40	kr. 38.400	kr. 38.400	
Amager Kulturpunkt - Beta	200	kr. 192.000	kr. 192.000	
Bluegrass Music DK	40	kr. 38.400	kr. 0	
Blågården Kulturhus	0	kr. 0	kr. 0	
Bremen	50	kr. 48.000	kr. 50.000	fra koncertpuljen
Brønshøj Copenhagen Jazz Club	0	kr. 0	kr. 0	
Børnekulturhus Amár	30	kr. 28.800	kr. 28.800	
Café Blågårds Apotek	60	kr. 57.600	kr. 57.600	
Christianshavns beboerhus	60	kr. 57.600	kr. 57.600	
Charlie Scott's	0	kr. 0	kr. 0	
Club klondyke	30	kr. 28.800	kr. 28.800	
Club Mambo	0	kr. 0	kr. 0	
Drone	0	kr. 0	kr. 0	
Drop Inn	50	kr. 48.000	kr. 38.400	
Flamenco Foreningen El Duende	0	kr. 0	kr. 0	
High Voltage	30	kr. 28.800	kr. 28.800	
HUSET-KBH	340	kr. 326.400	kr. 326.400	
Ingolfs Kaffebar	60	kr. 57.600	kr. 57.600	kr.40.000
Jazzcup	30	kr. 28.800	kr. 28.800	
Jazzhus Montmartre	130	kr. 124.800	kr. 124.800	kr. 60.000
Jazz Club Loco	100	kr. 96.000	kr. 96.000	
Karens Minde Kulturhus	100	kr. 96.000	kr. 86.400	
KNTN	40	kr. 38.400	kr. 38.400	kr. 30.000
Krudttønden	110	kr. 105.600	kr. 105.600	
Kulturhuset Islands Brygge	120	kr. 115.200	kr. 115.200	
Kulturhuset Pilegården	60	kr. 57.600	kr. 48.000	
Kulturstationen Vanløse	120	kr. 115.200	kr. 115.200	
Kvarterhuset Amagerbro	60	kr. 57.600	kr. 57.600	
Kødhaven	0	kr. 0	kr. 0	
Lades Kælder / KB18	320	kr. 307.200	kr. 307.200	
La Fontaine	260	kr. 249.600	kr. 249.600	
Long John Jazzklub	40	kr. 38.400	kr. 38.400	
Lygten Station	30	kr. 28.800	kr. 28.800	
Mojo	300	kr. 288.000	kr. 288.000	
Music House-Brønshøj	0	kr. 0	kr. 48.000	betinget af tilskud fra lokaludvalg
Musikforeningen 5-øren	240	kr. 230.400	kr. 230.400	
Musikforeningen Børnejazzklubben	130	kr. 124.800	kr. 124.800	

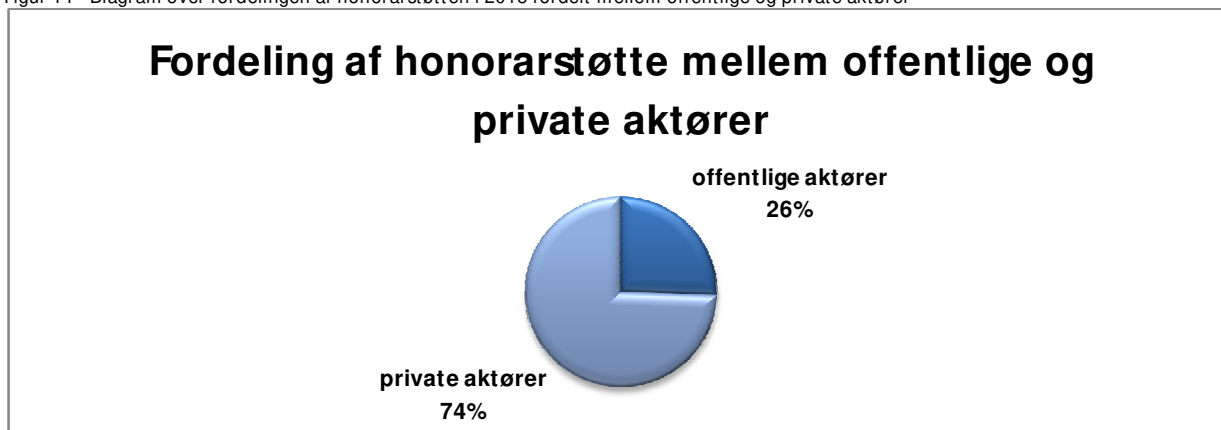

Musikforeningen Live Jazz	58	kr. 55.680	kr. 48.000	
Paradise Jazz	330	kr. 316.800	kr. 316.800	
PH Cafeen	30	kr. 28.800	kr. 28.800	
Pumpehuset	180	kr. 172.800	kr. 172.800	
Rust	320	kr. 307.200	kr. 307.200	kr. 60.000
Røde Roses Kaffebar	0	kr. 0	kr. 0	
Sofies Jazz Klub	50	kr. 48.000	kr. 48.000	
Spillestedet Stengade (bev. Tages fra KFU-budget)	350	kr. 336.000	kr. 336.000	
Tranquebar	30	kr. 28.800	kr. 28.800	
Unicorn Jazz	40	kr. 38.400	kr. 0	
Valby Jazzklub	40	kr. 38.400	kr. 32.640	
Vanløse Jazzklub	40	kr. 38.400	kr. 38.400	
VerdensKulturCentret	0	kr. 0	kr. 0	
Østerbro Jazzklub	40	kr. 38.400	kr. 38.400	

Tabel 9 viser, at der på nuværende tidspunkt findes 42 spillesteder i København som får honorarstøtte fra Københavns Kommune.

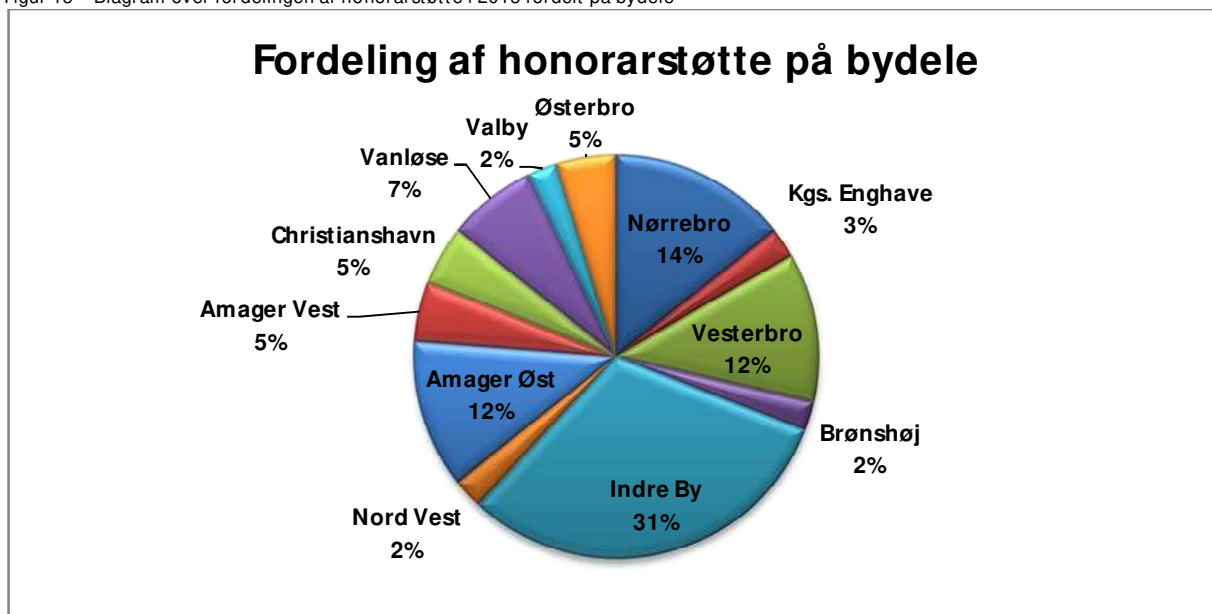
Af figur 14 ses, at kun en fjerdedel af honorarstøtten i 2015 blev tildelt offentlige aktører som f.eks. kulturhuse og kommunalt styrede spillesteder. Den resterende del af honorarstøtten blev tildelt private aktører.

Figur 14 - Diagram over fordelingen af honorarstøtten i 2015 fordelt mellem offentlige og private aktører

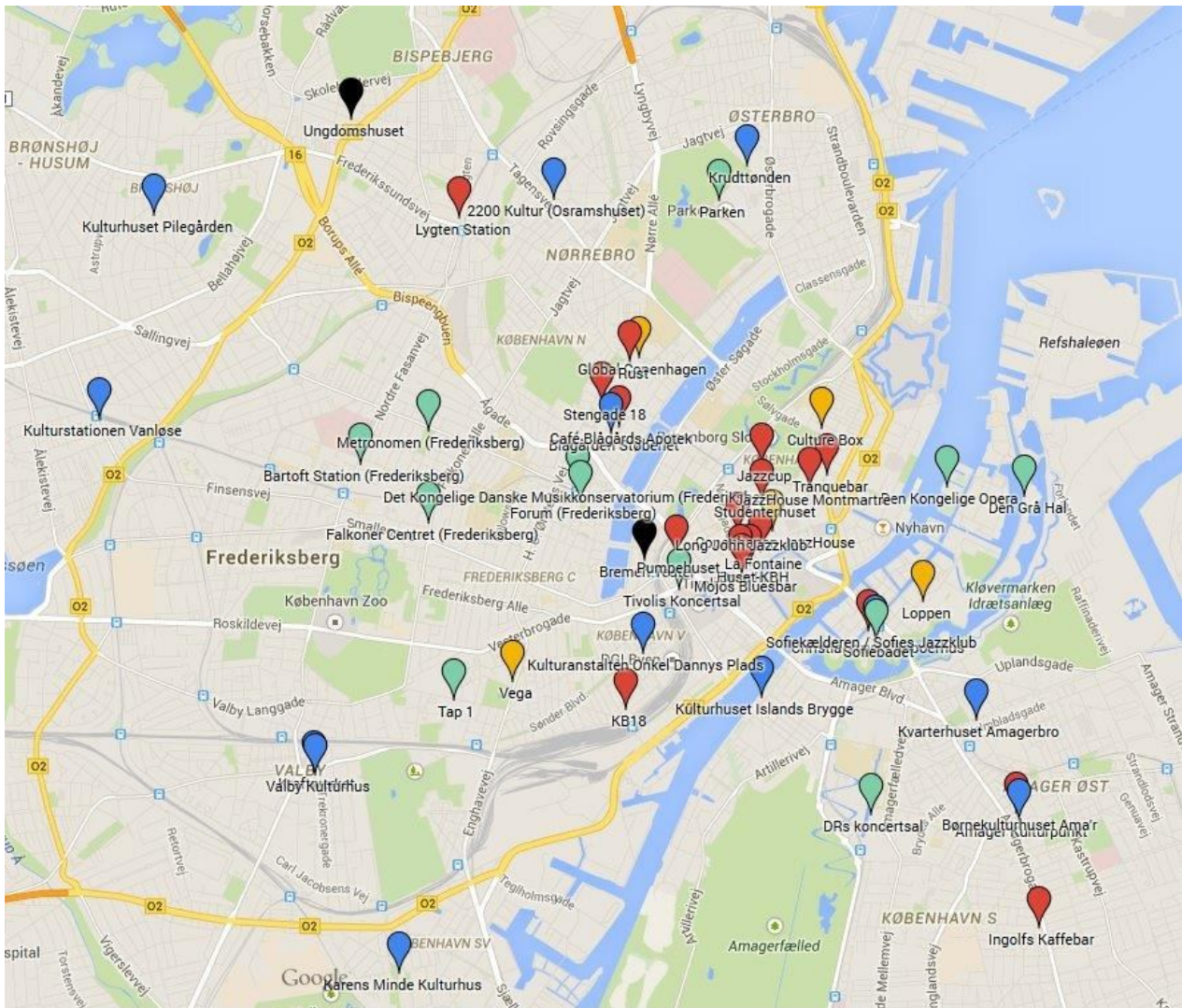
En række af de offentlige aktører får udover honorarstøtte også anden kommunal støtte, hvilket vil blive beskrevet senere i afsnittet om ekstra støtte udover honorarstøtte (4.7.1).

Figur 15 – Diagram over fordelingen af honorarstøtte i 2015 fordelt på bydele

Figur 15 illustrerer, at 31 % af de honorarstøttede spillesteder holder til i Indre By. Der tegner sig et billede af, at antallet af klip falder jo længere væk fra centrum, spillestederne ligger. Spillesteder fra Brønshøj har på flere dialogmøder med Musikudvalget gjort opmærksom på, at den geografiske fordeling af honorarstøtten burde være anderledes. Bydelen Brønshøj modtager 2 % af de samlede klip.

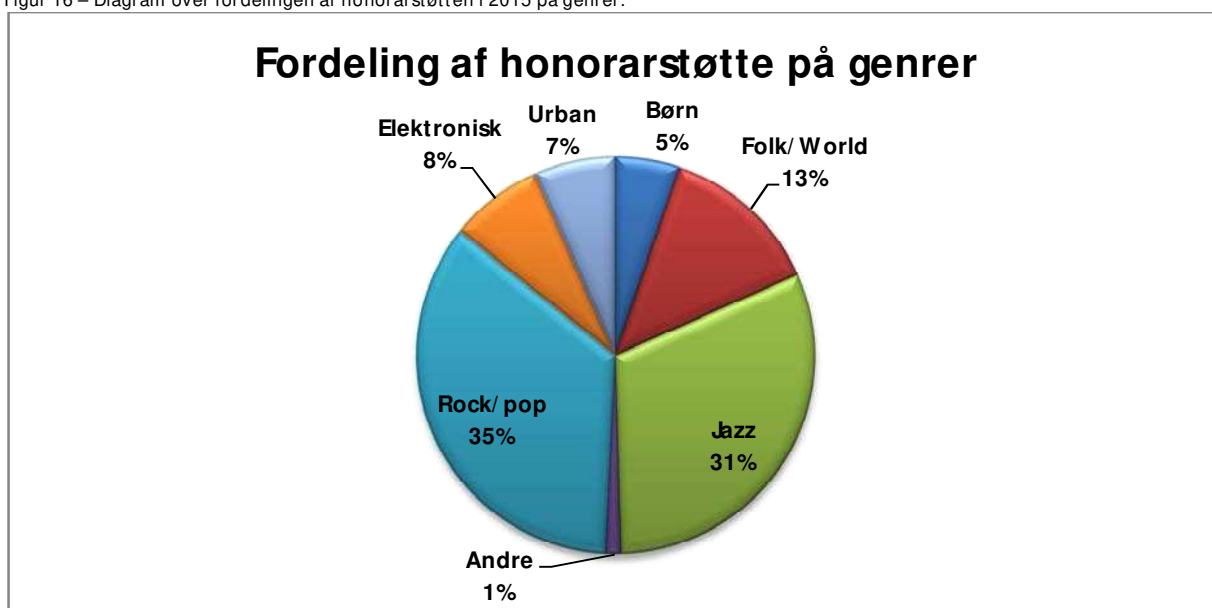
På kortet ses det, hvordan de københavnske spillesteder er fordelt geografisk i København.

- – Kulturhuse
- – regionale spillesteder
- – honorarstøttede spillesteder
- – andre spillesteder

Spillestederne repræsenterer meget forskellige genrer. Nogle spillesteder er genrespecifikke, hvorimod andre repræsenterer stort set alle genrer. Figur 16 er udarbejdet på baggrund af spillestedernes egne indberetninger af, hvilke genrer de repræsenterer. I 2015 er 66 % af de udelte klip tildelt rock og jazz. De resterende 44 % er fordelt på øvrige genrer: elektronisk, urban, folk/world, øvrige genrer og børnemusik.

Figur 16 – Diagram over fordelingen af honorarstøtten i 2015 på genrer.

4.6 Nøgletal for honorarstøttemodtagerne

De 42 spillesteder repræsenterer en bred palet i forhold til genrer, størrelse og organisatorisk opbygning. Med henblik på at give et bedre overblik over udfordringer og udviklingsmuligheder, kan de honorarstøttede spillesteder opdeles i følgende fire kategorier.

- Jazzklubber
- Kommunalt styret institutioner
- Rytmiske/blues/alternative spillesteder
- Større toneangivende spillesteder

4.6.1 Jazzklubber

Tabel 10 – Oversigt over honorarstøttede spillesteder der hovedsageligt tilbyder jazz

Navn	Spillested	Kapacitet stå/ sidde	Støttebeløb
Amager Jazzklub	Loftet Amager Kulturpunkt	90/ 10 i alt 100	38.400,-
Jazz Club Loco	Variierende (spiller forskellige steder)	Variierende	96.000,-
Jazzcup	Jazzcup	75/ 30 i alt 105	28.800,-
Jazzhus Montmartre	Jazzhus Montmartre	85/ 10 i alt 95	124.800,-
La Fontaine	La Fontaine	65/ 35 i alt 100	249.600,-
Musikforeningen Live Jazz	Jazzcup	40/ 30 i alt 70	55.680,-

Long John Jazzklub	Charlie Scotts	75/40 i alt 115	38.400,-
Musikforeningen Børnejazzklubben	Børnejazzklubben (spiller forskellige steder)	Variierende	124.800,-
Paradise Jazz	Paradise Jazz	100/50 i alt 150	316.800,-
Sofies Jazz Klub	Sofiekældereren	60/20 i alt 80	48.000,-
Unicorn Jazz	Copenhagen Jazz-House	80 siddende	38.400,-
Valby Jazzklub	Valby Kulturhus	Caféen: 80 siddende, Salen: 200 siddende	38.400,-
Vanløse Jazzklub	Kulturstationen Vanløse	150 siddende	38.400,-
Østerbro Jazzklub	Krudttønden	150-200 siddende	38.400,-
I alt			1.274.880,-

Jazzen bliver repræsenteret af de traditionelle, mindre jazzklubber. Disse mindre jazzklubber får som udgangspunkt 40 klip i støtte og lejer sig ind på kulturhuse og andre spillesteder. Herudover findes en række større jazzspillesteder som Paradise Jazz, La Fontaine og Jazzhus Montmartre. De adskiller sig, udover antal tildelte klip, ved, at de har deres egne faciliteter til at afholde koncerter.

Jazzen adskiller sig på flere punkter fra de øvrige genrer. I jazzen foregår kontakten primært direkte mellem musikerne og spillestederne og ikke igennem en manager eller bookingbureau. I jazzen kan ikke defineres et egentligt vækstlag, men udviklingen sker via at etablerede jazzmusikere spiller sammen med ukendte kunstnere, f.eks. ved jamsessions.

Jazzklubberne er især udfordret af de to store jazzfestivaler, der afholdes om sommeren. Sommer Jazz og Copenhagen Jazzfestival, som i udgangspunkt foregår udenfor, betyder, at publikum fravælger indendørsscener til fordel for udendørsscener.

Jazzklubberne er også økonomisk udfordret ved traditionelt ikke at have så stort barsalg. I jazzklubber, der afvikler deres koncerter i kulturhuse, tilfalder barindtægt m.m. normalt kulturhuset. Derfor er klubbens indtægt begrænset til honorarstøtte til entré og kontingent.

Erik Andreasen fra Østerbro Jazzklub siger, ”*Størstedelen af jazzklubberne får tildelt 40 klip og med tilsvarende klip fra Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Musik svarer dette til (i 2015) et samlet tilskud på kr. 76.800. Antallet af musikere i de forudsatte 10 arrangementer svinger en del (gennemsnit 50-60) og ofte er det ikke muligt at nøjes med at betale minimumstariffen til musikerne. For at bevare den krævede høje musikalske kvalitet må der betales mere, og en samlet honorarudgift på kr. 120.000 – 130.000 er ikke unormalt. Det manglende beløb skal findes i klubkontingent og entré. En nedsættelse af antal klip fra 40 til 30 vil svare til et nedsat tilskud (Kommune + Stat) på kr. 19.200 hvilket for mange mindre klubber nødvendiggør en væsentlig og måske urealistisk forhøjelse af kontingent og entré. En løsning med langt færre musikere vurderes ikke forenelig med forudsætningerne for honorarstøtten og vil sandsynligvis reducere entréindtægten markant.*”

4.6.2 Kommunale institutioner

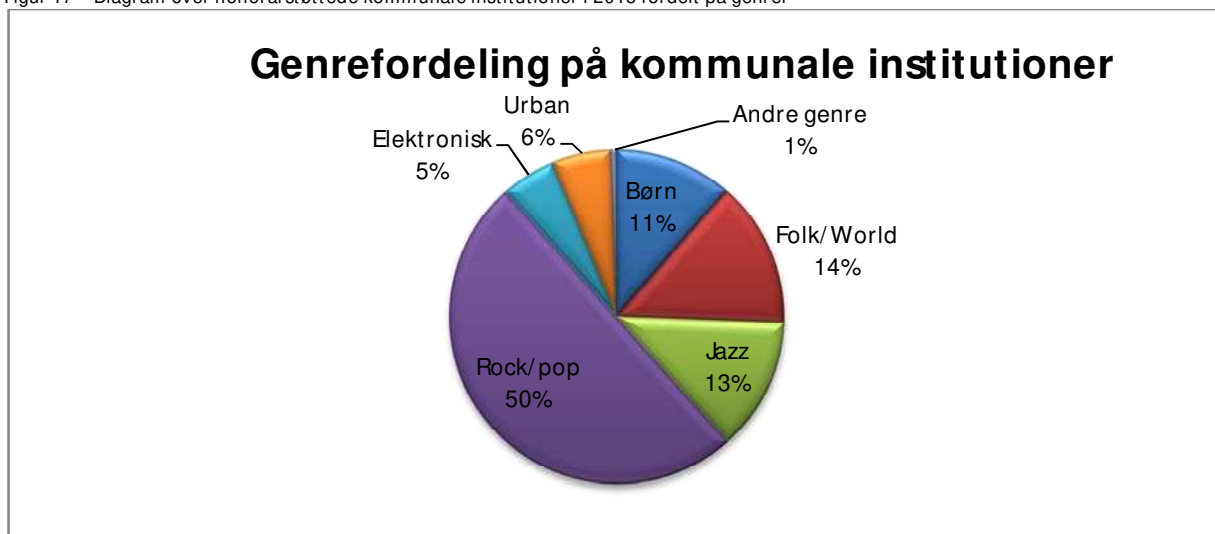
Tabel 11 – Oversigt over kommunale institutioner der modtager honorarstøtte

Navn	Kapacitet: sidde/ stå	Genre	Støttebe- løb
2200Kultur (Osramhuset m.m.)	Osramhuset: stor sal 150/140, Lille sal: 100/110 Gårdhaven: 120/100 Nørrebro Bibliotek: 60/80 Multisal: 450/600	Bred musikprofil	48.000,-
Børnekulturhus Amár	80 – 100 Siddende	For børn	28.800,-
Christianshavns beboerhus	45/35 i alt 80	Eksperimenterende jazz, pop/rock og original/eksperimenterende musik.	57.600,-
HUSET-KBH		Bred musikprofil	326.400,-
Karens M inde Kulturhus	Kapacitet: Café:60/90 i alt 150. Pavillon: 150/30 i alt 180.	Jazz, klassisk, world	96.000,-
Krudttønden	Kapacitet: 180/20 i alt 200	Folk/world, jazz, rock, elektronisk, urban	105.600,-
Kulturhuset Islands Brygge	250 eller 400 i alt 400	Jazz, singer/songwriter og nye genrefusionerende initiativer.	115.200,-
Kulturhuset Pilegården	80/80 i alt 160	Singer/songwriter, nyere musik – øverste vækstlag, større pop/rock navne, børneorkestre.	57.600,-
Kulturstationen Vanløse	Café: i alt 150, Stor sal: 300/500 Terrasse: 300/500, Torvet: i alt 500.	Jazz, pop, world, rock	115.200,-
Kvarterhuset Amagerbro	80/120 i alt 200	singer-songwriter, verdensmusik, folk og eksperimenterende musik	57.600,-
Lygten Station	135/130 i alt 265	Upcoming	28.800,-
I alt		Se fordeling af genrer på graf nedenfor	1.036.800,-

De kommunale institutioner har meget forskellig kapacitet og afholder koncerter inden for mange forskellige genrer. Antallet af klip spænder fra 30 klip til 340 klip. Figur 16 viser, at der især bliver spillet rock på de kommunale institutioner, men også jazz og folk/world er repræsenteret

Figur 17 – Diagram over honorarstøttede kommunale institutioner i 2015 fordelt på genrer

De kommunale institutioner modtager – udover honorarstøtte - også driftsstøtte fra kommunen, hvilket vil blive beskrevet i afsnittet om ekstra støtte udover honorarstøtte (4.7.1).

De kommunale institutioner er ikke alene koncertsteder, men har også en lang række andre opgaver indenfor idræt, bibliotek, lokaleudlejning m.v. Derfor har de kommunale institutioner ikke nødvendigvis en booker eller andet musikfaglig personale, der kan booke og lave markedsføring af koncerterne.

4.6.3 Rytmiske/ blues/ alternative spillesteder

Tabel 12 – Oversigt over honorarstøttede spillesteder der hovedsageligt tilbyder rytmisk/blues m.m. genrer

Navn	Kapacitet siddende/ stå	Genre	Støttebeløb
Bluegrass Music DK (Karen Minde Kulturhus)	?	Bluegrass	38.400,-
Bremen	648/350 i alt 998	Alsidig men med fokus på rytmisk musik	48.000,-
Café Blågårds Apotek	80/70 i alt 150	Singer/songwriter, jazz, m.m.	57.600,-
Club Klondyke	80-90/30 i alt 120	Bred musikprofil	28.800,-
Drop Inn	110/50 i alt 160	Primært rock	48.000,-
High Voltage	65/300 i alt 365	Rock og heavy metal, m.m.	28.800,-
Ingolfs Kaffebar	75/125 i alt 190	Bred musikprofil	57.600,-
KNTN	35/105 i alt 140	Bred musikprofil	38.400,-

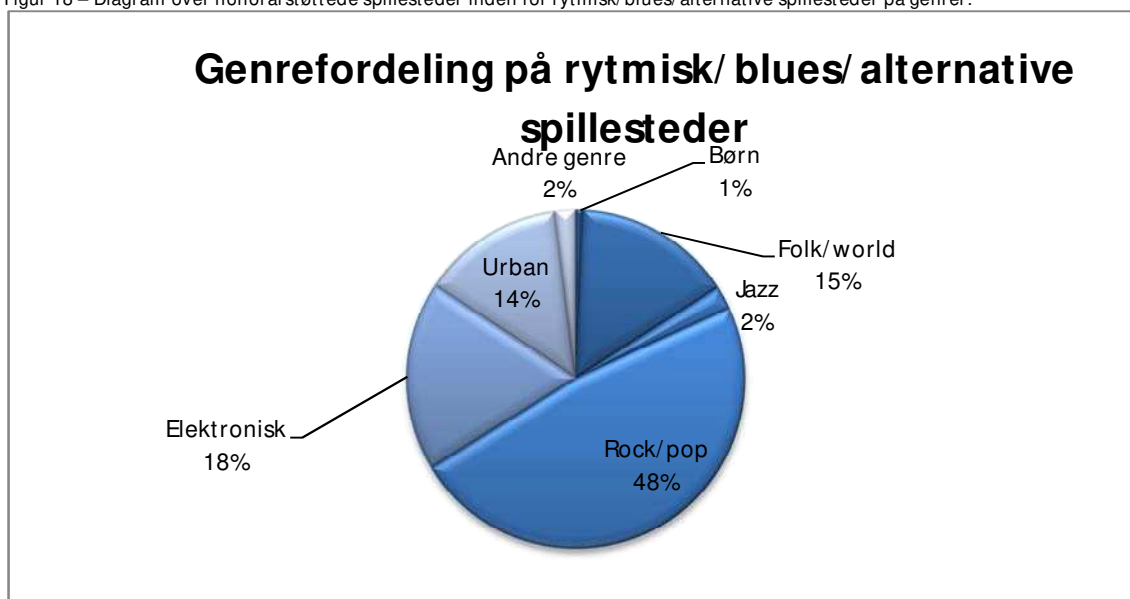

Mojo		90/40 i alt 130	Blues	288.000,-
Musikforeningen (Amager Bio)	5-øren	600/1100, i alt 1100	Bredt musikprogram	230.400,-
PH Cafeen		150/150 i alt 150	Børn, Folk/world, Jazz, Rock, elektronisk, urban	28.800,-
Tranquebar		90 sid-dende	World	28.800,-
I alt			Se fordeling af genrer på graf nedenfor	921.600,-

De rytmiske, blues og alternative spillesteder ligger, bortset fra to, generelt på samme støtteniveau. De to, der adskiller sig, er to større spillesteder Mojo og 5-øren. Mojo er et genrespecifikt spillesteder, der alene spiller blues. 5-øren har en kapacitet, der overstiger de øvrige spillesteder markant.

Figur 18 viser, at halvdelen af klippene i denne kategori er anvendt til rock. Herefter er det folk/world og den elektroniske genre, der tildeles flest klip.

Figur 18 – Diagram over honorarstøttede spillesteder inden for rytmisk/blues/alternative spillesteder på genrer.

I denne kategori er størstedelen af støttemodtagerne cafeer/barer, der også driver spillested. De har ofte ikke en etableret, genrespecifik scene, og markedsfører sig derfor på andre parametre. Udfordringen er, at de kan forsvinde i mængden, da deres profil er bred og minder om andre cafeer.

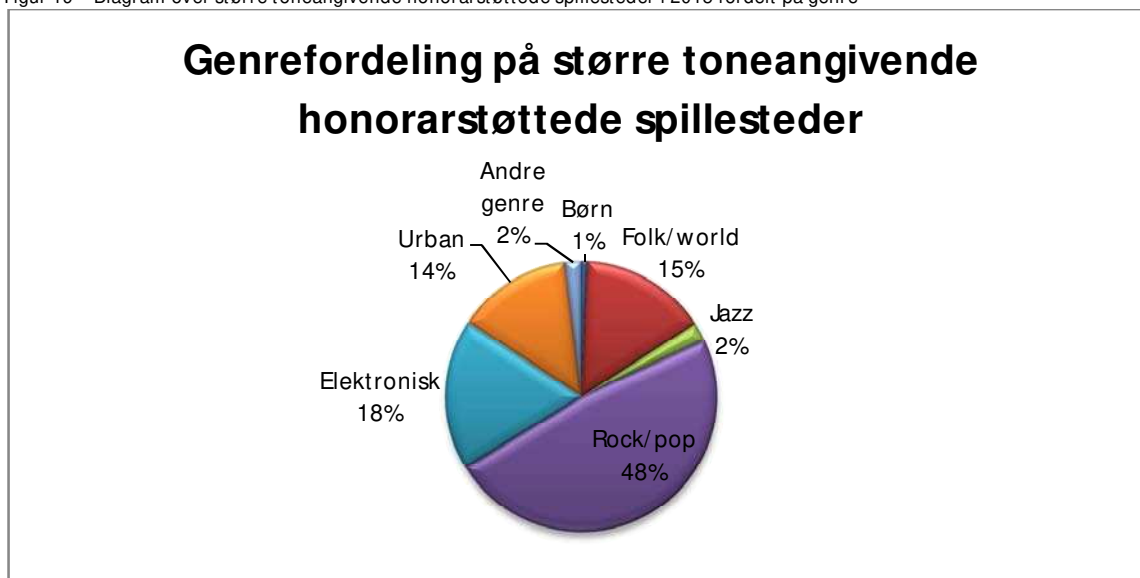
4.6.4 Større toneangivende spillesteder

Tabel 13 – Oversigt over større toneangivende honorarstøttede spillesteder

Navn	Kapacitet sidde/ stå	Genre	Støttebeløb
Amager Kulturpunkt – Beta	70/ 150 i alt 180	Indie pop/rock, elektro-nisk musik og metal	192.000,-
Pumpehuset	400/ 600 i alt 600	Bred musikprofil	172.800,-
Rust	100 siddende, stående: 380 main-floor, 150 basement, 150 upstairs – i alt 300 til koncerter, 680 natklub	Rock, indie, elektronica, hip hop, reggae, balkan, world, metal, funk	307.200,-
KB18	120/ 230 i alt 350	Rock	307.200,-
Spillestedet Stengade	350 stående	Undergrundsmusik	336.000,-
I alt		Se fordeling af genrer på graf nedenfor	1.315.200,-

De fem største, toneangivende spillesteder modtager samlet flest klip. Stederne er alle karakteriseret ved at være blandt de "store spillere" i København. Stederne konkurrerer om det samme publikum og repræsenterer i et vist omfang den samme genre, nemlig rock/pop som det fremgår af figur 19.

Figur 19 – Diagram over større toneangivende honorarstøttede spillesteder i 2015 fordelt på genre

Disse større, toneangivende spillesteder er tidligere i rapporten defineret som en mellemkategori mellem honorarstøtteordningen og den regionale støtte. De har alle en relativt stor publikumskapacitet og repræsenterer veletablerede navne.

4.7 Generel økonomi

Barsalget er en afgørende indtægtskilde for spillestederne. På nogle spillesteder udgør barsalget ca. 90 % af den samlede omsætning. Det kan betyde, at fokus kan skifte fra det kunstneriske til i stedet at fokusere på de mest fordelagtige aftaler med bryggerierne og dermed øget barsalg. Morten Varano fra Rust siger bl.a. *"Mit ønske er, at økonomien for spillestederne bliver mindre afhængig af alkohol. Det er et dilemma for mig, når jeg sidder og gerne vil formidle kultur og ender med at være restaurationsmand"*

Når så stor en andel af omsætningen stammer fra barsalget, er det ikke alene konkurrence med de øvrige spillesteder, der er i fokus. Barsalget bliver i sig selv et parameter, og spillestederne konkurrerer også med f.eks. Seven Eleven, som sælger alkohol 24 timer i døgnet til billigere priser. Morten Varano fra Rust siger f.eks.: *"Ved at man kommunalt har truffet en beslutning om, at København skal være en livligere by på gaderne, så har folk jo taget uderummet til sig, og det påvirker vores indendørs scene. I dag er Seven Eleven jo den største bevillingshaver i København, og der er der jo ikke nogen dørmænd..."*

4.7.1 Ekstra støtte udover honorarstøtte

De kommunale spillesteder modtager alle - udover honorarstøtte – driftsstøtte i større eller mindre grad. De kommunale spillesteders budgetter er sammensat af dels driftsstøtte, dels i varierende grad et krav om egenindtægt.

Tabel 14 – Tabel over de honorarstøttede kommunale institutioners nettobudget for 2015.

Institutioner	Bruttobudget	Indtægtsbudget/ krav	Netto/ udgiftsbudget	Bemærkning
2200 Kultur	23.790.470	-6.100.684	17.689.786	
Amager Kulturpunkt	24.429.788	-12.587.336	11.842.452	Dækker hele enheden Amager Kulturpunkt, dvs. Børnekulturhus Amar, Amager Bio, Loftet og de øvrige enheder derude.
HUSET KBH	13.279.639	-7.877.682	5.401.957	
Krudttønden	3.961.941	-1.307.176	2.654.765	
Kulturhuset Islands Brygge	7.887.919	-3.692.958	4.194.961	
Kulturhuset Bispebjerg NV	26.425.293	-4.691.102	21.734.191	Dækker alle kulturhuse i Kultur Nord, dvs. Pilegården, Kulturhuset Bispebjerg NV,

Kulturstationen Vanløse	14.131.186	-1.994.819	12.136.367
Kvarterhuset Jemtelandsgade	3.995.647	-987.231	3.008.416
I alt	116.011.212	-28.398.214	87.612.998

Ud over de kommunale institutioner modtager andre spillesteder i større eller mindre grad driftsstøtte fra Kultur- og Fritidsudvalget. Det drejer sig om følgende:

- Jazzhus Montmartre
- Pumpehuset
- Stengade

Tabel 15 – Tabel over de spillesteder der modtager kommunal støtte udover honorarstøtte

Spillestedet	Driftsstøtte i 2014	Driftsstøtte i 2015	Driftsstøtte i 2016
Jazzhus Montmartre	1.000.000,- som er et ekstraordinært driftstilskud fra ØU pulje – uforudsete midler	700.000 kr. som er afsat i budgetaftale 2015	700.000 kr. som er afsat i budgetaftale 2015
Pumpehuset	1.100.000 kr. i driftstilskud. Derudover stilles lokalerne vederlagsfrit til rådighed, men udgifter til forbrug, indvendig/udvendig vedligeholdelse m.m. afholdes af spillestedet	1.100.000 kr. i driftsstøtte + lokalerne stilles vederlagsfrit til rådighed, men udgifter til forbrug, indvendig/udvendig vedligeholdelse m.m.	Der er <u>ikke</u> bevilget driftsstøtte i 2016. Lokalerne stilles vederlagsfrit til rådighed, men udgifter til forbrug, indvendig/udvendig vedligeholdelse m.m.
Stengade	1.224.000 kr. inkl. honorarstøtten + lokalerne stilles vederlagsfrit til rådighed, men der betales udgifter til forbrug, indvendig/udvendig vedligeholdelse m.m.	1.224.000 kr. inkl. honorarstøtten + lokalerne stilles vederlagsfrit til rådighed, men der betales udgifter til forbrug, indvendig/udvendig vedligeholdelse m.m.	1.224.000 kr. inkl. honorarstøtten + lokalerne stilles vederlagsfrit til rådighed, men der betales udgifter til forbrug, indvendig/udvendig vedligeholdelse m.m.

Jazzhus Montmartre har udover honorarstøtten modtaget 1 mio. kr. i driftstilskud i 2014 og er bevilget 0,7 mio. kr. i 2015 og 2016.

Både Pumpehuset og Stengade får vederlagsfrit stillet lokalerne til rådighed, men betaler for udgifter til forbrug og indvendig/udvendig vedligeholdelse. For Pumpehusets vedkommende udløber

denne aftale med udgangen af 2016. Herudover modtager Pumpehuset 1,1 mio. kr. i driftsstøtte til og med 2015 og Stengade 1,2 mio. kr. i driftsstøtte.

Honorarstøtten indgår som en del af Stengades driftsstøtte. Det vil sige, at Stengade hvert år vurderer, hvor stor en del af deres driftsstøtte, de vil anvende som honorarstøtte. Denne del kan Stengade efterfølgende søge matchet hos staten.

De år, hvor staten ikke har matchet den kommunale honorarstøtte, har Stengade efterfølgende søgt en del af den kommunale honorarstøtte ændret til driftsstøtte.

4.8 Delkonklusion

Figur 15 viser, at de honorarstøttede spillesteder primært er placeret i Indre By, og at der ikke tildeles særligt mange klip til spillesteder uden for Indre By.

Da støttebeløbet ligger fast, men klipstørrelsen løbende hæves, vil der fremadrettet være færre klip at uddele. Hvis antallet af honorarstøttede spillesteder opretholdes, vil antallet af klip pr. spillested i gennemsnit falde. I 2015 har Musikudvalget således valgt at sænke minimumsantallet af klip pr. spillested fra 40 til 30.

Andre aktører på spillestedsområdet

Langt de fleste Københavnske spillesteder er på den ene eller anden måde økonomisk støttet af Københavns Kommune. Alligevel påvirker de ikke kommunalt støttede spillesteder - ifølge flere af spillestedslederne - spillestedsscenen betydeligt.

Disse spillesteder kan inddrages i to kategorier. Statslige kulturinstitutioner, som bliver finansieret via finansloven og kommercielle spillesteder, som eksisterer på markedsvilkår.

Tabel 16 – kapacitet på ikke kommunalt støttede spillesteder.

Statslige kulturinstitutioner	Kapacitet	Kommercielle spillesteder	Kapacitet
DR's Koncertsal	1.800	Forum	10.000
Operahuset	Ca. 1.500	Parken	45.000
Det kongelige Teater	1.600	Falconer salen	2.100
		Tivoli	10-12.000

DR's koncertsal og Det Kongelige Teater er ikke primært rytmiske spillesteder, men rytmiske koncerter indgår som en del af repertoire. På samme måde anvendes Tivoli, Parken, Falconer Salen og Forum heller ikke udelukkende til koncerter. Disse steder spiller dog samlet set en rolle på spillestedsscenen, da disse steder ofte har en kapacitet og en indretning, der gør dem attraktive for danske og udenlandske kunstnere.

5.1 Statslige kulturinstitutioners rolle på spillestedsscenen

DR's koncertsal og Operahuset er opført inden for de seneste 10 år og er derfor nye aktører på spillestedsscenen. Deres primære formål er at kunne rumme klassiske koncerter og operaer. Beg-

ge koncerthuse spiller dog også rytmisk musik. Efter 2009, hvor den tidligere program- og udviklingschef på VEGA, blev arrangementschef i DR's koncerthus, har den rytmiske musik spillet en større rolle der. DR spiller nu rytmiske koncerter hver uge med anerkendte kunstnere fra danske MØ til tyske Kraftwerk.

Som Koncerthuschef Leif Lønsmann siger:

"Mens DR i Radiohusets dage kun lejlighedsvis kunne byde på rytmisk livemusik og store TV-shows, har Koncerthuset i DR-Byen fra starten rummet alle genrer. Fra ganske få årlige events er der i dag rytmisk musik i Koncerthuset flere gange om ugen."¹³ (Lønsmann 2013)

Der har fra både det klassiske og rytmiske musikmiljø været kritik af DR's Koncerthus øgede fokus på rytmisk musik. Det klassiske musikmiljø mener, at dette fokus skubber den klassiske musik ud, og det rytmiske musikmiljø mener, at de rytmiske koncerter er en ny konkurrent på spillestedsscenen.¹⁴

Operahuset og Det Kongelige Teater har ligeledes afholdt rytmiske koncerter. F.eks. har Lou Reed og Tori Adams spillet koncerter i Operaen og Patti Smith spiller i Det Kongelige Teater i løbet af 2015. Det er dog stadigvæk forholdsvis sjældent, at der bliver spillet rytmiske koncerter i Operahuset og Det Kongelige Teater.

At de statslige kulturinstitutioner, som har til formål at fremme genrer, der ligger uden for den rytmiske musik, spiller rytmiske koncerter har provokeret flere af spillestedslederne. Bjarke Svendsen fra JazzHouse siger således:

"Noget af det der kan være hårdt er, når skuespillerhuset laver koncerter med artister, der kunne være interessante for os. Det synes jeg er ufint. For hvad er det for nogen penge, de producerer koncerter for? Er det for teaterpenge? Det synes jeg principielt er forkert." (Bjarke Svendsen, 2014)

Jasper Jensen fra Loppen stiller sig ligeledes spørgende overfor, om det er rimeligt at et teater afholder rytmiske koncerter, ligesom Steen Jørgensen fra VEGA siger:

"Meget musik foregår steder, hvor det slet ikke burde være. Skulle jeg måske til at lave opera eller teater, når jeg synes, jeg var lidt økonomisk presset?" (Steen Jørgensen, direktør VEGA, 2014)

5.2 De kommercielle spillesteders rolle på spillestedsscenen

Det er Københavns kommercielle spillesteder, der kan rumme flest tilskuere. Det er her, de største kunstnere spiller, når de kommer til Danmark.

De større kommercielle spillesteder fungerer hovedsageligt som udlejningsscener, hvor man som booker, kan leje spillestedet til at præsentere en kunstner. Tivoli er undtagelsen, der med Fredagsrockkonceptet og den årlige festival Offspring, selv arrangerer deres koncerter.

Størrelsen på denne type spillesteder betyder at de kan indtage en del af markedet, som ikke er tilgængelig for de kommunalt støttede spillesteder. Ifølge Steen Jørgensen, direktør på VEGA, bli-

¹³ <http://www.b.dk/kronikker/koncerthuset-skal-kunne-favne-alle>

¹⁴ <http://politiken.dk/kultur/musik/ECE1311793/dr-kulturchef-forstaar-overhovedet-ikke-kritikken-af-koncerthuset/>

ver koncerter først rigtig indbringende, når man når over 3.000 gæster. Et antal publikummer ingen af de kommunalt støttede spillesteder kan rumme.

Det er stort set udelukkende internationale kunstnere, der i dag får chancen for at spille på de største kommercielle spillesteder. I Parken og Forum, Københavns største spillesteder, er Dizzy Miss Lizzy det eneste danske band, der har spillet de seneste 2 år.

Derudover findes en sidste kategori af spillesteder, som ikke er kommunalt støttede, men hvis størrelse og økonomi kun tillader koncerter med mindre kendte kunstnere. Det kan f.eks. være spillesteder, der har fået afslag på honorarstøtte, og som derfor må klare sig på markedsvilkår.

5.3 Booking- og managementbureauer

Principielt er bookingbureauer og managementbureauer to forskellige ting. Bookeren står for at booke koncerter til kunstnerne. Manageren tager sig af det daglige arbejde med kunstneren, f.eks. at tjekke at royalties bliver betalt, booke hotelværelse, skaffe pladekontrakter etc.

I Danmark er der dog flere eksempler på, at de to opgaver kombineres. Dette er, ifølge Mikael Højris, konsulent for Dansk Musiker Forbund (DMF) fordi, at det danske musikmarked er "så lille, at indtægtsmulighederne for kunstnerne er for små til at 'brødføde' en manager, som ikke også har andre indtægtsgivende opgaver." (Den Nye Musikbranche¹⁵, Mikael Højris)

Et band vil ofte have både booker og manager i samme virksomhed, men ikke nødvendigvis i samme person.

Bookeren får ca. 15 % af bandets indtægter for en koncert og manageren får ligeledes ca. 15 %. En manager får yderligere 15 % af *alle* indtægter - fra KODA penge til t-shirt salg - mens bookeren kun får del i de indtægter, der er forbundet med den specifikke koncert.

Nedenstående opdigtede case "Da Camcord skulle spille på Pegasus" illustrerer forskellige scenarier, når der skal arrangeres en koncert samt, hvilke faktorer der spiller ind på muligheden for indtjening eller tab.

---

¹⁵ <http://www.musikbranchen.dk/pdf/book.pdf>

Da Camcord skulle spille på Pegasus (opdigtet historie)

Bookingbureauet Booking Beast planlægger en koncert med deres nye band Camcord. Bandet spiller indierock, og er af Gaffa blevet sammenlignet med Band of Horses samt fået 6 stjerner, så der forventes en del tilskuere. Efter at bookingbureauet og bookeren på Pegasus har talt med bandet, er de kommet frem til, at bandet skal spille på Pegasus' store scene.

Pegasus har nu 3 muligheder. De kan enten købe artisten og selv bære hele risikoen. De kan vælge at lade bookingbureauet sætte koncerten op selv og dermed blot leje koncertsalen ud. Eller de kan co-producere koncerten sammen med bookingbureauet og dermed dele risikoen 50/50.

I dette eksempel beskrives det som om, at der altid er valgmuligheder, men reelt sker dette i tæt dialog mellem spillested og bookingbureau. Og nogen gange kræver et bookingbureau at opsætte koncerten selv. I det tilfælde er der ikke noget valg for spillestedet, medmindre de vil gå glip af en god koncert i deres ramme. Andre gange kræver spillestedet, at de skal arrangere koncerten alene, og så kan det være, at bookingbureauet vælger et andet spillested, da de ønsker en andel i artistens koncert. Det er meget forskelligt og kan variere alt efter artist/band og spillested.

Pegasus opsætter koncerten

Booking Beast ringer til Pegasus og tilbyder dem, at Camcord kan komme og spille på Pegasus store scene. Camcord skal have 100.000 kr. i garantihonorar for at spille koncerten. Det vil sige, at Pegasus uanset hvor mange tilskuere der kommer til koncerten, skal betale Camcord 100.000 kroner. Af de 100.000 vil Camcord så betale 15-20 % til bookingbureauet gruppens manager vil ligeledes få 15 % af tourens samlede netto resu.

Pegasus har startomkostninger for 50.000 kr. Det er hvad det koster Pegasus at åbne deres døre og afholde en koncert.

I samarbejde skal Booking Beast og Pegasus nu beslutte, hvad en billet skal koste. Det beslutter de på baggrund af, hvor mange tilskuere de forventer.

På baggrund af den gode Gaffa anmeldelse regner Booking Beast og Pegasus med, at der kommer mindst 1000 gæster. De sætter derefter en billetpris på 200 kroner. Hvis de når de 1000 gæster, så vil Camcord indbringe 200.000 kroner i billetindtægter. Pegasus afregner af denne indtægt moms og 5,5 % KODA, hvilket bringer nettoindtægten ned på 151.200 kr. Her vil Camcord først blive betalt deres garantihonorar på 100.000 kroner. Herefter vil Pegasus få dækket deres udgifter på 50.000 kroner. Det resterende beløb på 1.200 kroner vil herefter blive delt på baggrund af en spiltdeal som Pegasus og Booking Beast har aftalt. Den ligger ofte på 80 % af overskuddet til kunstneren og 20 % til Pegasus.

Sælger koncerten ud med eksempelvis 1.500 billetter, vil nettoindtægten efter moms og KODA udgøre 226.200 kr. Efter Camcords garantibeløb og Pegasus' udgifter fordeles overskuddet (76.200 kr.) efter samme 80/20 princip. Camcord går hjem med 160.960 kr. og afregner booking- og managementsalær heraf. Pegasus opnår et produktionsresultat på 65.400 kr. og herved et reelt overskud på 15.400 kr.

Hvis der derimod kun bliver solgt 600 billetter, til en samlet nettobilletindtægt på 96.000 kr. efter moms og KODA, vil Camcord stadig skulle have 100.000 kroner for koncerten.

Pegasus vil dermed stå med et samlet tab på 54.000 kroner i forhold til deres udgifter. I alle scenarier vil Pegasus selv havde stået for bardrift og gaderobe og tjent det overskud der måtte komme.

Booking Beast opsætter koncerten

I dette tilfælde vil Booking Beast på vegne af Camcord leje Pegasus' store scene og selv stå for alle indtægter og omkostninger. Pegasus lejer store scene ud for 60.000 kr. inklusive samtlige produktionsomkostninger samt et overskud på 10.000kr..

Hvis koncerten går godt og der bliver udsolgt, vil Camcord gå hjem med 166.200 kr og afregne booking- og managementsalær heraf. Hvis det går dårligt, vil Booking Beast såvel som Camcord og management stå med risikoen for lavere afregning. Pegasus vil i alle scenarier have et produktionsoverskud på 10.000 kr. samt indtægter fra bar- og garderobe virksomhed.

Co-produktion mellem Pegasus og Booking Beast

Venue og bookingbureau laver en 50/ 50 splitdeal på koncerten.

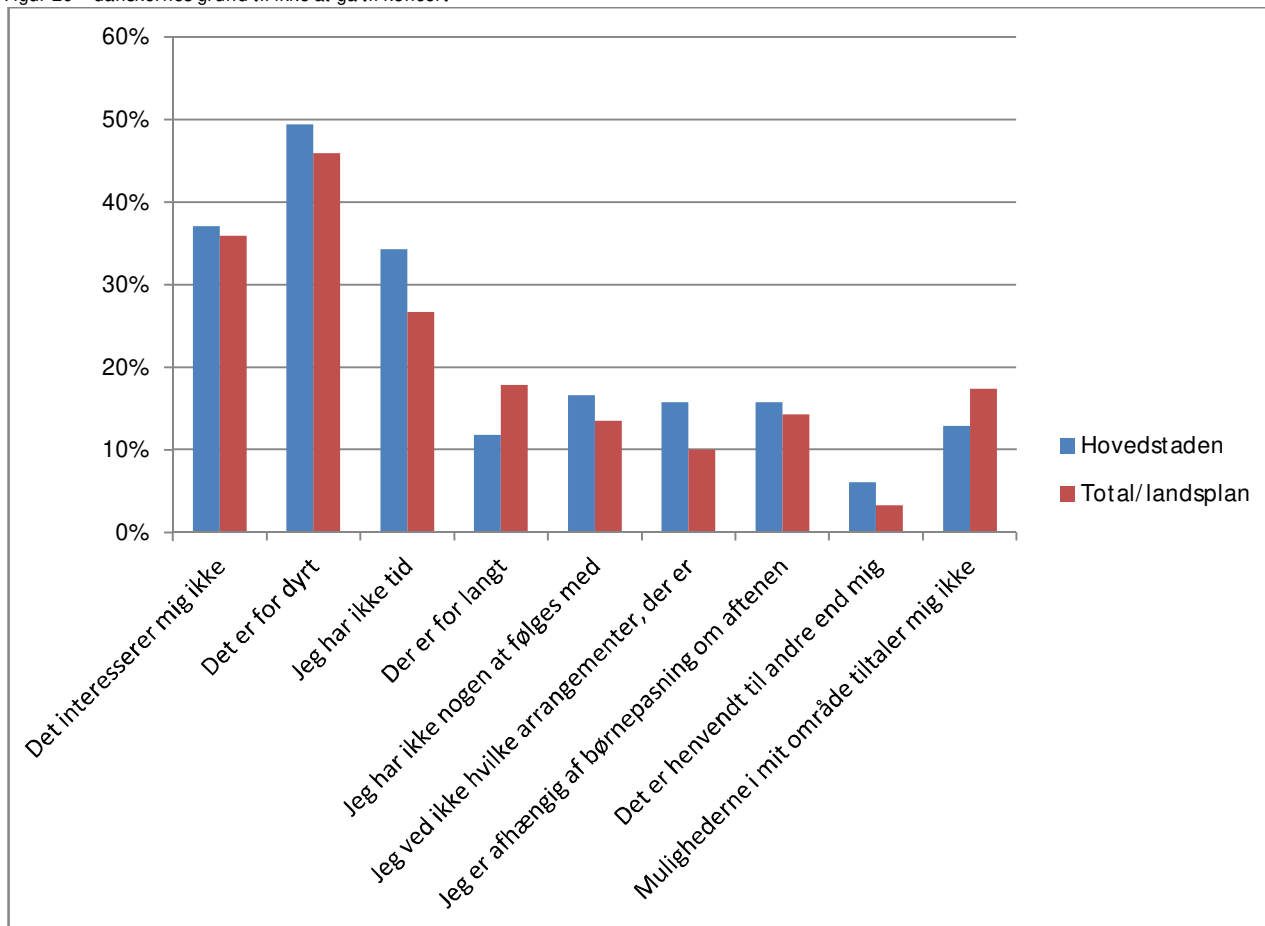
Camcord skal have 100.000 kr. i garantihonorar og Pegasus afholder omkostninger på 50.000 kr. Det vil sige, at uanset hvor mange tilskuere der kommer til koncerten, er minimumsrisikoen 150.000 kr. som deles mellem spillested og bookingbureau. Et evt. overskud fordeles efter en tilsvarende nøgle som ved koncerter hvor spillestedet har købt artisten alene. Dvs. ofte på 80 % af overskuddet til kunstneren og 20 % til deling mellem spillested og bookingbureau. I alle scenarier tilfalder indtægter fra bar- og garderobevirksomhed spillestedet.

Der er fra flere sider blevet ytret kritik af bookingbureauerne for ikke at tage nok ansvar. Sekretariatschef i Dansk Live Jakob Brixvold mener, at bookingbureauerne tager for lidt risiko i forhold til spillestederne. Ifølge ham er "*det altid spillestederne der har langt størstedelen af risikoen, og når der så er et orkester, der kan tjenes penge på, så lejer bureauerne sig ind og stryger gevinsten*" (Brixvold 2014) Han fortsætter "*Vi bliver nødt til at huske, at det tilskud der gives til honorar, er til glæde for hele fødekæden, også flyder ned i agenternes kasser.*" (Brixvold 2014)

5.4 Gæster

I Kulturministeriets Kulturvaneundersøgelse fra 2012¹⁶ er danskerne blevet spurgt om, hvorfor de ikke går til koncert.

Figur 20 – danskernes grund til ikke at gå til koncert

Undersøgelsen viser, at der er flere respondenter i hovedstadsområdet, der svarer, at det er for dyrt at gå til koncert end respondenterne svarer på landsplan. Det hænger formentlig sammen med, at koncerter i hovedstadsområdet generelt er dyrere end lignende koncerter i resten af landet. Dette kan skyldes spillestedernes højere udgift til husleje i København.

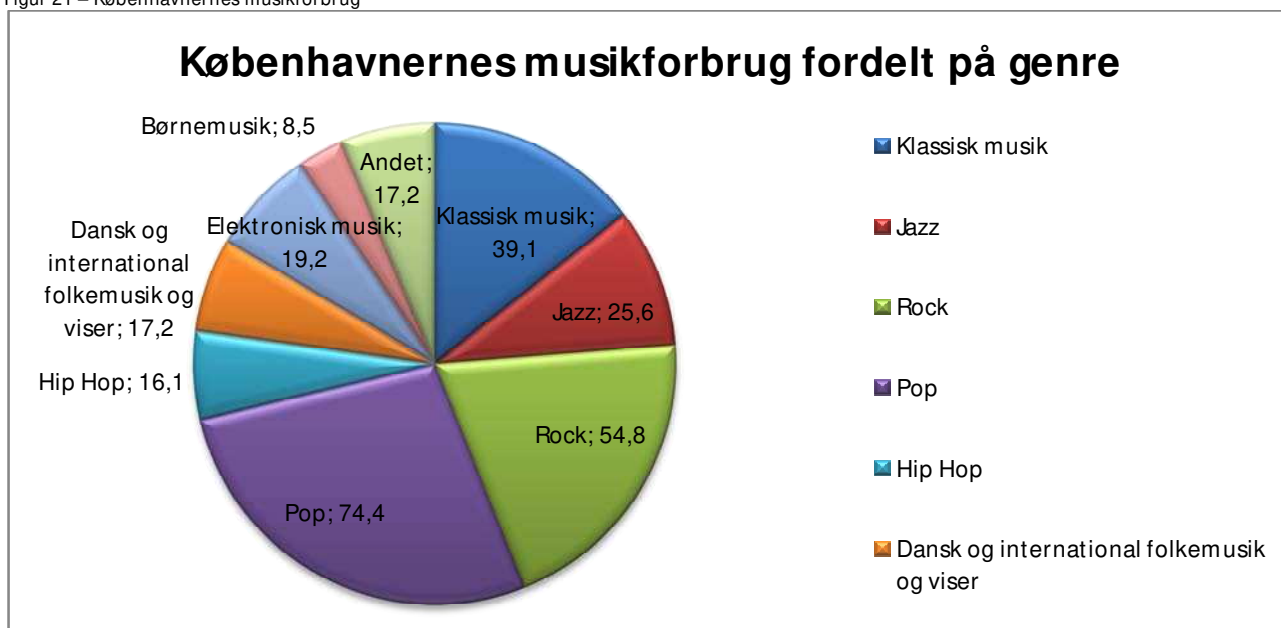
Hovedstadsområdet har også en overrepræsentation af respondenter, der ikke ved, hvilket koncerter der spiller i deres område. Denne forskel kan forklares med det øgede udvalg af spillesteder i København, som kan gøre det vanskeligere at overskue, hvilke koncerter der spiller. Dette understøttes af, at der er færre der svarer, at "mulighederne i mit område tiltaler mig ikke".

¹⁶ <http://kum.dk/servicemenu/love-og-tal/kulturstatistik/>

Der viser sig også en storbytendens i tabellen. Svarmuligheden "Jeg har ikke tid" er stærkt overrepræsenteret i hovedstadsområdet sammenlignet med resten af landet, hvorimod svarmuligheden "der er for langt" er stærkt underrepræsenteret.

Samlet set synes hovedstadsområdet at adskille sig fra resten af landet på en lang række parametre, hvilket gør det vanskeligt at sammenligne hovedstadsområdet med resten af landet.

Figur 21 – Københavnernes musikforbrug

Ser man på københavnernes musikforbrug fordelt på genre (figur 21) og hvilke genrer de københavnske spillesteder spiller (figur 20), kan der konstateres en diskrepans mellem de to. Kun 10 % af københavnerne hører jazz, mens 33 % af de honorarstøttede spillesteder spiller jazz. Derudover har København et regionalt genrespecifikt spillested, der er dedikeret til jazz. Figuren viser også, at næsten halvdelen af københavnernes musikforbrug går på pop og rock, mens kun 36 % af de honorarstøttede spillesteder spiller denne genre.

5.5 Frivillige

De fleste spillesteder i København gør brug af ulønnet arbejdskraft i form af enten praktikanter eller frivillige – eller begge dele. Den ulønnede arbejdskraft anvendes i mange forskellige funktioner, indenfor f.eks. publikumsudvikling, markedsføring, koncertafvikling og administrative eller udviklingsorienterede opgaver.

Det er forskelligt fra spillested til spillested, hvilke opgaver de frivillige har. Nogle steder anvendes de frivillige kun til kontakten med de forskellige bands i forbindelse med afvikling af koncerter, hvorimod andre spillesteder også lader de frivillige varetage andre opgaver, f.eks. musikbooking, PR, bardrift og istandsættelse. Mange af de mindre spillesteder er afhængige af den frivillige arbejdskraft.

Spillestederne registrerer og anvender den ulønnede arbejdskraft på meget forskellige måder, hvilket gør det vanskeligt at sammenligne tallene i figur 22.

Figur 22 – oversigt over spillestedernes antal af frivillige

Spillested	Årsværk fastansat	Frivillige tilknyttet	Frivillige pr. aktivitet
Global	Skema ikke modtaget	retur	
JazzHouse	Skema ikke modtaget	retur	
Culture Box	Anvender ikke frivillige	Anvender ikke frivillige	Anvender ikke frivillige
VEGA	17,6	17*	1
Loppen	3,3	60	8,4
Rust	12	8	2
Jazzhus Montmartre	3	20	1,5
Spillestedet Stengade	1,8	65	9
Amager Bio	0,5	130	20-36
BETA	14	40	7

* Promo-team og fotogrupper. Der anvendes ikke frivillig arbejdskraft i forbindelse med koncertproduktion og afvikling.

Det er attraktivt for de frivillige i kulturlivet at være tilknyttet et spillested. Spillestederne har derfor gode muligheder for at tiltrække frivillige og praktikanter med vidt forskellige kompetencer – frivillige, der ønsker at bidrage positivt til stedet. De frivillige er med til at skabe en profil og en identitet, som gavner spillestederne. Som lederen af spillestedet Stengade siger *"Frivilligheden giver en højere grad af imødekommenhed, engagement, nidkærhed, samt lysten til at bidrage, da de frivillige selv har valgt netop vores sted som platform. Det er ikke en pligt og deraf større engagement."* (Kennet Christiansen, Stengade, 2014).

Til gengæld for deres arbejdskraft får de frivillige dels udvidet deres netværk, dels en masse erfaringer, kompetencer og ansvar som de kan bruge i deres cv og videre arbejdsliv.

5.6 Festivaler

Der er sket en stor udvikling i antallet af festivaler i København de seneste 5 år. Ud af de 18 festivaler, der foregik i sommeren 2014 i København, er 10 af dem etableret inden for de seneste 5 år, og hele 7 af dem inden for de seneste 2 år. Denne stigning i antallet af festivaler kan ifølge spillestederne mærkes i sommerhalvåret, hvor spillestederne, ifølge spillestedsscheferne, ofte ligger ubrugte hen.

Festivalerne kan opdeles i to forskellige typer. Den mere traditionelle festival med musikken som bærende element og flere forskellige scener fordelt ud over et afgrænset areal. Til denne kategori hører Copenhell, Uhørt, Skandinavian Reggae Festival og Vanguard.

Den anden type festival inddrager hele byen, og gør byen til festivalområde. I denne kategori findes Distortion og Strøm Festival, som begge er meget populære.

Nedenfor ses en liste over festivaler i København og Frederiksberg med en samlet publikumkapacitet på over 400, eller som har modtaget støtte af Københavns Kommune.

Tabel 17 – Oversigt over festivaler i København

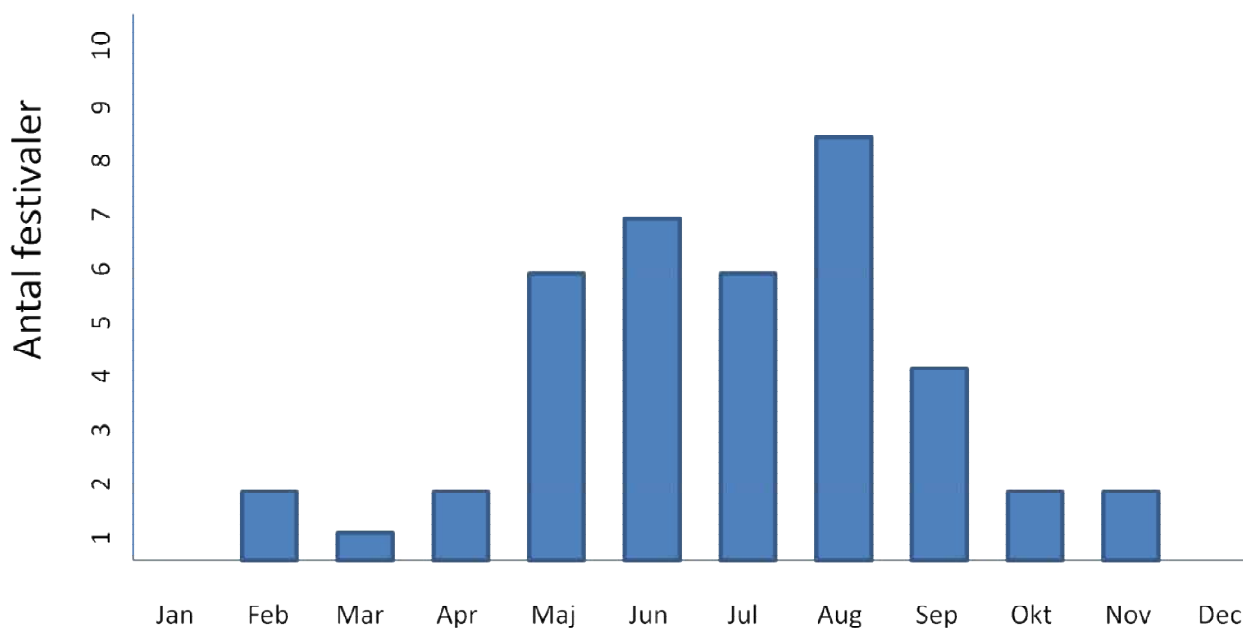
Festival	Dato	Spillested	Genre	Etablissement	Kapacitet	Tilskud
Frost Festival	1. feb. – 1. marts	Hele byen	Alternativ	2010	Ca. 12.000	100.000
Pulsar Festival	5. - 11. marts	Konservatoriets koncertsal	Klassisk	2013	Mail sendt 16.f	
Vinterjazz	7. – 23. februar	Hele byen	Jazz	2001	Mail sendt 16.f	
48 timers festival i koncertkirken	25. – 27. april	Koncertkirken	Klassisk	2012	Ca. 100	5.000
Offspring Festival	25. april – 26. april	Tivoli	Rock/ Pop	2012	35.000	
Heavy Days in Doom Town	1. – 4. maj	Ungdomshuset/ Loppen	Heavy	2012	1.650	12.000
Frigg Festival	9. – 10. maj	Kongens Have	Folk/ Rock	2014	Mail sendt d. 16 fr	
Dark Mental Festival	15. – 17. maj	Stengade 18	Metal	2011	Mail sendt d. 16 f	10.000
Nordic Noise Festival	24. – 25. maj	Øksnehallen	Elektronisk	2013	Ca. 1.000	
HY! Festival	Ultimo maj	Vesterfælledvej 7	Alternativ	2012	62	6.000
Copenhagen Avantgarde Music Festival	30. maj – 5. juni	Østerfælled Torv	Avantgarde	2009	800	100.000
Distortion	4. - 8. juni	Hele byen	Elektronisk	1998	100.000	867.000
Copenhell	11. – 13. juni	Refshaleøen	Heavy	2010	14.000	75.000 af musikudvalget

Muskerterfestival	12. – 14. juni	Jazz Club Loco	Jazz	2005	Facebook sendt d. 16 feb	10.000	
Cph Reggae Festival	13. - 15. juni	Hele byen	Reggae	2013	Mail sendt 16. f		
Summer Jazz	26. juni – 12. juli	Frederiksberg og Valby	Jazz	2009	5.600	50.000 fra musikudvalget	
Helligaandskirken Internationale Orgelfestival 2014	27. juni – 29. august	Helligaandskirken	Orgelmusik		Mail sendt d 16 f		
Roskilde Festival	29. juni – 6. juli	Roskilde	Pop/rock	1972	130.000	0	
Copenhagen JazzFestival	4. -13. juli	Hele Byen	Jazz	1979	250.000 samlet	1.050.000	
RAW festival	26. juli	Carlsberg Byen	Elektro-nisk	2004	Ca. 3.000		
Copenhagen Opera Festival	26. juli – 2. august	Hele byen	Opera	2013	Ca. 20.000	504.000	
Grøn Koncert	27. juli	Valby	Pop	1983	30.000		
Copenhagen Summer Festival	27. juli – 7. august	Charlottenborg Festsal	Klassisk	2003	2207	154.000	
Trailerpark Festival	31. juli – 2. august	Cph Skatepark	Rock	2009	10.000	203.000	
Vanguard	1. -2. august	Søndermarken	Pop/rock	2013	9.000 – 10.000	0	
Copenhagen Guitar Festival	2. - 9. august	Hofteatret	Guitar/klassisk	2013	640	0	
Stella Polaris	3. august	Frederiksberg	Elektro-	2001	Ca.	0	

		Have	nisk		50.000	
Dirty Days of Summer	9. – 11. august	Amager Bio	Metal	2012	400	
Uhørt	8. august - 9. august	Refshaleøen	Vækst-lagsmusik	2013	3.500	50.000 fra musik-udvalget
Strøm Festival	11. - 17. august	Hele byen	Elektro-nisk	2007	19.000	774.000
Copenhagen Songwriters Festival	13. - 17. august	Onkel Dannys Plads	Singer-song	2009	Ca. 1.000	0
Smukfest Copenhagen	14. - 15. august	10 øren	Pop/rock	2014	35.000	0
Skandinavian Reggae Festival	29. - 30. august	Refshaleøen	Reggae	2013	Mail sendt d. 16 f	0
Copenhagen World Music Festival	3. – 7. september	Hele byen	Verdens-musik	2013	15-18.000	100.000
Copenhagen Chamber music Festival	17. – 20. september	Hele byen	Kammer-musik	2011	1.800	
Amager Musik-festival	21. sep – 5. okt.	Kirker på Amager	Bredt	1973	Ingen email	5.000
Copenhagen Blues Festival	24. – 28. september	Hele byen	Blues	2001	6.050	40.000
DSQ Festival 2014	20. – 24. oktober	DRs koncerthus	Strygermu-sik		Mail sendt d 16 f	15.000
Wundergrund	24. oktober – 15. november	Hele byen	Bredt	2006	Mangler svar	505.000
Copenhagen Renaissance	2. – 13. november	Hele byen	Renais-sance mu-sik	2008	1500	20.000

festival					
Copenhagen Irish Festival	7. – 8. november	Københavns Musikskole	Irsk musik	2012	Ca. 450

Figur 23 – Årshjul over festivaler

Figur 23 viser en tydelig koncentration af festivaler i sommermånederne. Den viser også, at ”sommere” har rykket sig til at være fra maj til september. Fem ud af de seks festivaler, der foregår i maj og to ud af fire festivaler, der foregår i september, er etableret inden for de seneste fire år.

Det er i den sammenhæng relevant, at Københavns Kommune giver tilskud til 10 ud af 22 festivaler, der foregår fra juni til august. Tre af de 22 festivaler finder ikke sted i Københavns Kommune, men henholdsvis på Frederiksberg og i Roskilde.¹⁷

Dansk Live gør opmærksom på, at grænsen kan være ved at være nået i forhold til, hvor mange festivaler København kan rumme.

”Man skal selvfølgelig være opmærksom på at der skal være noget til alle målgrupper, men man kunne måske godt sige at grænsen er ved at være nået i forhold til, hvad København kan rumme” (Jakob Brixvold 2014)

Han fortsætter:

”På et tidspunkt risikerer kommunens tilskud, at komme til at konkurrerer med sig selv.” (Jakob Brixvold 2014)

¹⁷ Roskilde Festival er medtaget grundet dens størrelse og tiltrækningskraft

Jakob Brixvold fra Dansk Live mener således, at man skal være opmærksom på, at de mange kommunalt støttede festivaler ikke udkonkurrerer de kommunalt støttede spillesteder. Steen Jørgensen fra VEGA er enig i denne betragtning:

"Det er indendørsscenen, der skal sørge for at formidle musikken, når spanierne er taget hjem og det pisser ned udenfor". (Steen Jørgensen, direktør VEGA, 2014)

De spillestedsledere, der er blevet interviewet til denne analyse, har i overvejende grad været positive over for de mange festivaler, København er vært for om sommeren, men siger samtidig at det påvirker omsætningen. Som Mikkel Wad Larsen fra BETA udtrykker det:

"Hvis du er 25 år og har været til Copenhell og Roskilde og osv., så er du broke, når du rammer 1. september. Du har ikke flere penge tilbage. Så den der koncert til 75 kr. er jo helt uoverskuelig" (Mikkel Wad Larsen, BETA, 2014)

5.7 Delkonklusion

Som nævnt i afsnittene om de honorarstøttede og regionale spillesteder er den maksimale kapacitet på VEGA 1.500 gæster. Det næststørste kommunalt støttede spillested, Amager Bio, kan rumme 934 stående gæster, mens kapacitetsgennemsnittet for de øvrige kommunalt støttede spillesteder ligger betydeligt lavere. De statslige kulturinstitutioner har alle en kapacitet på over 1.500 tilskuere, mens de kommercielle spillesteder alle ligger betydeligt over med Parken som den største.

De store - ikke kommunalt støttede spillesteder - har på grund af kapaciteten muligheden for at tiltrække en række kunstnere, som forudsætter et højt billetsalg og dermed stor kapacitet.

Ifølge flere af de regionale spillestedschefer begynder koncerter først at give rigtigt overskud med et tilskuerantal på minimum 1.500 og helst over 3.000 tilskuere. De store, ikke kommunalt støttede spillesteder, har derfor en fordel, når det gælder om at tiltrække de større - og dermed også - mere indbringende kunstnere. Det presser ifølge Dansk Live markedet for de rene rytmiske spillesteder, som oftest er kommunalt støttet, da *"man konkurrerer om at få de samme artister på programmet"* (Jakob Brixvold, sekretariatschef i Dansk Live, 2014). De regionale spillesteder har i den forbindelse kun prisen at forhandle med, da størrelsen ikke kan ændres.

6. Konklusion

I rapporten er den københavnske spillestedsscenes aktuelle tilstand analyseret. Analysen er indelt i tre overordnede dele. De regionale spillesteder og de honorarstøttede spillesteder. I det tredje afsnit beskrives de andre aktører på spillestedsscenen samt udviklingen på den københavnske festivalscene.

Analysen er lavet på baggrund af en gennemgang af de regionale spillesteders regnskaber fra 2008-2013, de honorarstøttede spillesteders ansøgninger om støtte og 15 interviews med spillestedsledere, brancheorganisationer og bookingbureauer. Derudover indgår materiale fra Kulturministeriets kulturvaneundersøgelse fra 2012.

De københavnske regionale spillesteder er meget forskellige og står derfor også overfor forskellige udfordringer. Efter en periode med økonomisk nedgang som følge af finanskrisen, oplever de fleste regionale spillesteder nu en fremgang. Således har alle spillesteder, med undtagelse af Jazz-House, haft en større omsætning i 2013 end de havde i 2011.

Trods den økonomiske fremgang er der blandt spillestederne enighed om, at markedet på nuværende tidspunkt kun akkurat kan bære fem regionale spillesteder i København og at et sjette regionalt spillested, vil blive for meget i forhold til efterspørgslen. Direkte adspurgt ser flere af de regionale spillesteder gerne, at feltet snævres ind til fire regionale spillesteder i København. Ingen vil dog pege på, hvilket af de regionale spillesteder, der – i givet fald – ikke længere skal have tilskud.

Trods de forskellige udfordringer er der en række ensartede problematikker, som alle de regionale spillesteder står over for. Her kan især nævnes den øgede konkurrence fra de mange udendørs festivaler, samt konkurrence fra statslige kulturinstitutioner.

Analysen af Københavns festivaler viser, at der findes 40 festivaler i København og Frederiksberg med mere end 400 publikummer, og at der har været en stor stigning i antallet af festivaler, som afholdes i København og på Frederiksberg. Dertil kommer, at festivalperioden strækker sig fra maj til september, hvor den tidligere hovedsagligt lå i de tre sommer måneder. Fem af de seks festivaler, der foregår i maj måned og halvdelen af festivalerne i september, er således etableret inden for de seneste 4 år

Analysen viser også, at 4 ud af 6 festivaler, der afholdes i maj måned, er økonomisk støttet af Københavns Kommune. Det sammen gør sig gældende for 10 ud af de 22 festivaler, der afholdes fra juni til august.

Stigningen i antallet af festivaler har, ifølge spillestedslederne, konsekvenser for omsætningen i sommer månederne, idet spillestederne ofte ligger øde hen i den periode. Ligeledes pointeres det, at konsekvensen af de mange festivaler også kan mærkes hos spillestederne i efteråret.

En anden væsentlig konkurrent til de regionale spillesteder er, ifølge spillestedslederne, at stadig flere statslige kulturinstitutioner som noget forholdsvis nyt afholder rytmiske koncerter.

De regionale spillestedsledere er også forholdsvis enige om, at kravet i rammeaftalerne omkring vækstlagskoncerter kan være en økonomisk udfordring, da disse koncerter kun sjældent genererer et overskud.

Analysen af de honorarstøttede spillesteder viser, at en tredjedel af alle honorarstøttemodtagere findes i Indre By. Jo længere væk fra centrum, jo færre spillesteder finder man. Især Nordvest og Brønshøj er stærkt underrepræsenteret med kun 2 % af de honorarstøttede spillesteder i hver af de to bydele. Analysen viser at 31 % af honorarstøttemodtagere spiller jazz, men at kun 10 % af københavnere er forbrugere af denne genre.

Formålet med honorarstøtteordningen er at sikre koncerter af høj musikalsk kvalitet og fremme musiklivet i Københavns Kommune. Dette gøres via støtte til musikerne i form af en minimumstarif. Flere ledere af de honorarstøttede spillesteder kritiserer ordningen for at være for ufleksibel, dels fordi honorarstøtten alene må bruges til musikerhonorar og dels fordi der er tale om et minimumshonorar, som ikke kan differentieres.

Københavns Musikudvalg vil i fremtiden formentligt have færre klip at uddele, fordi det samlede støttebeløb ligger stabilt, med klipstørrelsen løbende hæves. Hvis antallet af honorarstøttede spillesteder opretholdes, vil antallet af klip pr. spillested i gennemsnit falde. I 2015 har Musikudvalget således valgt at sænke minimumsantallet af klip pr. spillested fra 40 til 30. Dette har den konsekvens, at spillesteder, der kun får bevilliget 30 klip, har vanskeligt ved at opfylde minimumkravet på afholdelse af 10 koncerter om året.

Af Kulturministeriets Kulturvaneundersøgelse fra 2012 fremgik, at en større del af Hovedstadens kulturforbrugere end i resten af landet mente, at koncerter var for dyre, og at man ikke havde tid til at gå koncerter.

Derimod var der betydeligt færre i Hovedstaden, der angav, at enten mulighederne i deres område ikke tiltalte dem eller er der var for langt. Københavnernes livemusikforbrug er hovedsageligt rock og pop med sammenlagt 47 %. Til sammenligning står Jazzgenren for 10 % af københavnernes musikforbrug, når det gælder koncerter.

6.1 Perspektivering

Udkast til spillestedsanalysen er blevet forelagt Musikudvalget den 17. december 2014 og den 5. marts 2015.

På mødet den 5. marts 2015 blev analysen drøftet, og et enigt udvalg mener, at Spillestedsanalysen giver et relevant og grundigt indblik i spillestedsscenen, når det gælder faktuelle forhold, men at andre – mindre målbare - aspekter, der ikke indgår i denne rapport, også spiller en væsentlig rolle for den samlede forståelse af spillestedsområdet.

Musikudvalget understregede således, at spillesteder, kulturhuse og andre kulturinstitutioner spiller en væsentlig rolle og bidrager til at skabe liv, identitet og sammenhængskraft i de københavnske bydele. Disse kulturelle aktører har - på hver deres måde - en væsentlig betydning for lokalsamfundet. Udvalget vil derfor gerne understrege, at byens spillesteder - ud over at skabe musikoplevelser - løser en lang række andre opgaver, der ikke kan gøres til genstand for konkrete beregninger eller analyser.

Musikudvalget henstiller derfor til, at Kultur- og Fritidsudvalget også inddrager disse aspekter i de kommende drøftelser af musikområdet.